

Shaqo Junior

Resultater og erfaringer

1. februar 2009 – 31. januar 2011

*Holistisk uddannelses- og
jobvejledning for unge med
anden etnisk baggrund i Aarhus
Bevilling fra LBR Aarhus*

Indholdsfortegnelse

1	INTRODUKTION	3
1.1	GENNEMFØRELSE AF EVALUERINGEN	3
2	MÅLGRUPPE.....	4
2.1	HVEM HAR BRUGT SHAQO JUNIOR	5
2.2	SHAQO JUNIOR FOR HELE ÅRHUS	6
2.3	DE UNGES BAGGRUND VED START I SHAQO JUNIOR	7
3	UDDANNELSE	8
3.1	PÅVIRKNING AF UDDANNELSESVALG	8
3.2	FUNDAMENTET FOR EN HOLISTISK VEJLEDNING	10
3.3	HOLISTISK, KULTUREL OG MODERSMÅLSBASERET VEJLEDNING FOR UNGE MED ANDEN ETNISK BAGGRUND ...	11
3.4	LEKTIEHJÆLP OG UNDERVISNING	12
3.5	SAMARBEJDE MED UU ÅRHUS - SAMSØ.....	13
3.6	SAMARBEJDE MED SKOLER OG UDDANNELSESINSTITUTIONER	14
4	JOB OG ARBEJDSMARKED	16
4.1	JOB COACHING	16
4.2	ELEV- OG LÆREPLADSER.....	16
4.3	DIALOG-IK´ - EN VEJ TIL VIDEN OM DET DANSKE ARBEJDSMARKED	18
5	NETVÆRK OG SOCIALE KOMPETENCER.....	19
5.1	FAMILIESAMARBEJDE	19
5.2	SOCIALE AKTIVITETER	20
5.3	SPROGREJSE	20
5.4	SAMARBEJDE	21
6	METODER.....	22
6.1	EMPOWERMENT OG DELTAGELSE	22
6.2	HOLISTISK, KULTUREL OG MODERSMÅLSBASERET VEJLEDNING	23
6.3	UNG TIL UNG	24
6.4	SAMARBEJDE OG NETVÆRK	25
7	ORGANISATION, ADMINISTRATION OG DOKUMENTATION.....	25
7.1	PERSONALESAMMENSÆTNING	25
7.2	REGISTRERING OG DOKUMENTATION AF DELTAGERE.....	26
8	KONKLUSION OG ANBEFALINGER.....	27
8.1	11 LÆRINGS PUNKTER	27
8.2	VURDERING AF SUCCESKRITERIER	30
8.3	FREMTIDEN	31
9	BILAG.....	32

Målet for Shaqo Junior er, at 75 % skal være i uddannelse eller job. Dette mål er opnået:

68 % er allerede i gang med uddannelse, og
 3 % er tilmeldt uddannelse med start inden for de næste måneder.
 8 % er i fast beskæftigelse.

Samlet er 79 % i job eller uddannelse.

1 Introduktion

Shaqo Junior startede 1. februar 2009 på en 2-årig bevilling fra LBR Århus – Samsø. Om evaluering står der i ansøgningen, at vi opsamler erfaringer og evaluerer både løbende og afsluttende. Resultaterne samles i en overskuelig og anvendelig evalueringsrapport. I Bevillingsskrivelsen fremgår det yderligere, at der som led i projektafslutningen skal udarbejdes en plan for fremtidig finansiering, hvis resultaterne taler for det. Dette er de formelle rammer for nærværende evaluering.

I evalueringen vil der naturligvis i særlig grad være fokus på opnåelsen af projektets målsætninger og succeskriterier og de forventede og uventede resultater og effekter, projektet har opnået. Derudover ønsker vi også, at evalueringen bidrager til læring og refleksion i forhold til at øge uddannelses- og jobfrekvensen for unge med flygtninge- og indvandrerbaggrund.

Sluttelig skal evalueringen give nogle refleksioner på og anbefalinger til, hvorledes erfaringerne fra Shaqo Junior kan bruges fremadrettet.

1.1 Gennemførelse af evalueringen

Evalueringen er gennemført i perioden 1. december 2010 til 17. februar 2011. Evalueringsteamet har bestået af chefkonsulent i Shaqo Junior, Louise Okon Willie og praktikant fra Handelshøjskolen Rikke Rasmussen. Til at kvalitetssikre evalueringen har projektleder Ghassan Hassoun og direktør Bodil Aarup givet kritik på evalueringsrapporten.

Projektansøgningens succeskriterier reflekteres og vurderes i konklusionen. Til at guide evalueringen har der yderligere været opstillet en række hjælpespørgsmål, der har medvirket til at sikre en evaluering, der både når i bredden og i dybden (se bilag 1 Vejledende hovedspørgsmål).

Som input til evalueringen har været afholdt følgende møder:

- Evalueringsmøde med ledelsen for UU Århus - Samsø (dec. 2010)
- Møde i Shaqo Juniors følgegruppe¹ (januar 2010)
- Workshop med Ungeforum² (juni og oktober 2010)
- Interne workshop i Shaqo Junior (december og januar 2010)

Desuden har der været gennemført interviews med:

UUvejledere:

- Vibeke Genefke
- Arne Sørensen

Etniske foreninger:

- Formand for Somali Community, Abdirashid Sheikh Mohamud
- Bestyrelsesmedlem Multikulturel Forening, Maher Taha
- Formand Bilal Alsoufi, Lighed- og Broderskabsforening

Uddannelsesinstitutioner

- Århus Produktionsskole, vejleder Joan Boeriis
- Skolen for Klinikassistenter, vejleder Lilian Hansen
- Aarhus Tech, tosprogskoordinator Sussie Jensen

¹ Følgegruppen har bestået af LBR, samarbejdspartnere fra etniske foreninger, uddannelsesinstitutioner og UU. Følgegruppen har holdt 4 møder, som har været med til at give relevante input til gennemførelsen af projektet.

² Ungeforum er et åbent forum, hvor de unge, som har fået hjælp i Shaqo Junior er kommet med ideer til Shaqo Juniors aktiviteter og har diskuteret problemstillinger med relevans for målgruppen.

Personale i Shaqo Junior

- Projektleder i Shaqo junior, Ghassan Hassoun
- Chefkonsulent, Louise Okon Willie
- Konsulent, Najma Ahmed Mohamed
- Juniorkonsulent, Benjamin Dajic
- Juniorkonsulent, Ali Mohamed Hersi
- Socialrådgiverpraktikant, Nanna Johansen
- Praktikant fra pædagogisk antropologi, Ivan Jakobsen

Herudover bygger en væsentlig del af evalueringen på analyse af eksisterende dokumentation, statistik og skriftligt materiale i Shaqo Junior.

2 Målgruppe

Målgruppen blev i ansøgningen defineret som 320 unge med anden etnisk baggrund mellem 16 og 24 år og bosiddende i Århus kommune. Yderligere karakteristika for målgruppen var:

- Unge af anden etnisk baggrund, som har behov for hjælp til afklaring, fastholdelse af uddannelse, fritidsjob, praktikplads, jobsøgning og opfølgning efter job både før 9. klasse, i 9. og 10. klasse og derefter
- Unge under uddannelse, som har brug for studiejob
- Unge uden mulighed for uddannelse eller med store barrierer - nogle er på kanten af kriminalitet

Herudover har familier (forældre og søskende) af anden etnisk baggrund været en sekundær målgruppe for projektet.

Shaqo Junior blev udviklet og bevilget på baggrund af erfaringer fra projektet Shaqo. Her havde 120 unge opsøgt integrations- og jobformidlingsprojektet for at få hjælp til fritidsjob og uddannelse. Shaqo projektet var dog ikke målrettet unge og havde ikke de nødvendige ressourcer til at kunne imødekomme de unges behov. Ved Shaqo Juniors start blev de 120 unge i målgruppen, som havde søgt hjælp i Shaqo projektet, kontaktet og tilbudt at blive overflyttet til Shaqo Junior. 89 unge tog imod tilbuddet. Frem til oktober 2010 har yderligere 297 opsøgt Shaqo Junior. I oktober 2010 stoppede projektet for indtag af nye deltagere. I perioden har yderligere 20 unge henvendt sig forgæves for at få hjælp.

382 unge har fået hjælp i Shaqo Junior, og projektet har langt oversteget målsætningen med 320 unge.

8% af de unge er kommet på opfordring fra opsøgende medarbejdere, UUvejledere eller lærere. For 13% af de unge er det forældrene, der i første omgang har taget kontakt til Shaqo Junior. Langt hovedparten af de unge har opsøgt Shaqo Junior, fordi de har hørt fra kammerater, at de her kunne få hjælp til job og uddannelse.

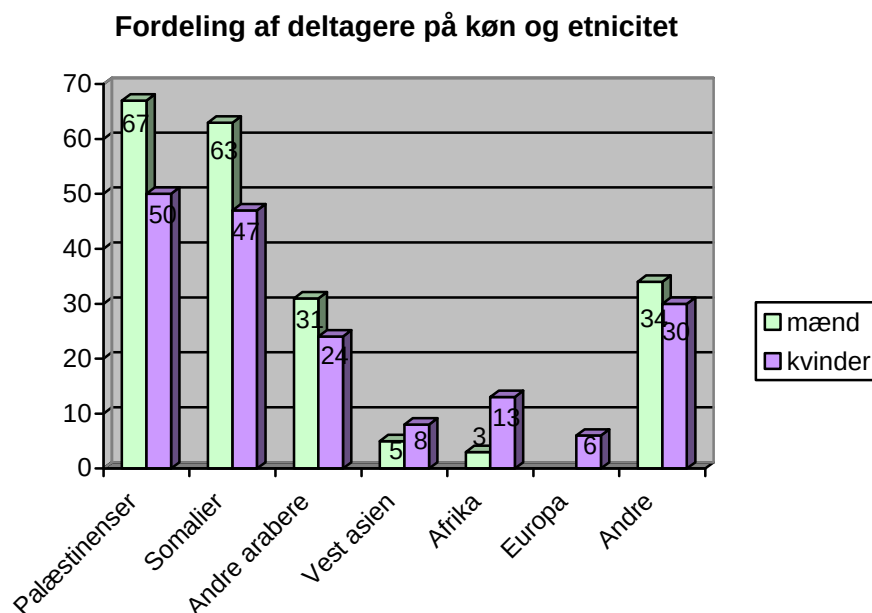
Shaqo Junior har været et frivilligt og åbent tilbud, som de unge selv har tilvalgt. Dette stiller store krav til, at de unge tilbydes det, de har behov for på en måde, der giver mening for dem. Frivillighed og 'mund til mund' metoden virker kun, når man kan "levere varen" og vise resultater, ellers kommer de unge ikke igen eller anbefaler til deres kammerater. Tillid, ligeværdighed og gensidig respekt kombineret med muligheder for at have indflydelse både på egen proces og på projektets aktiviteter og tilbud har været blandt de metoder, der har været taget i anvendelse for at

sikre, at Shaqo Junior hele tiden har kunnet tilbyde det, der gav mening for de unge på det konkrete tidspunkt.

2.1 Hvem har brugt Shaqo Junior

Shaqo Junior er for alle unge med etnisk baggrund i Århus Kommune. Unge med palæstinensisk og somalisk baggrund er de største grupper, der har brugt Shaqo Junior. Herudover har unge med anden arabisk baggrund og med tyrkisk baggrund været de næststørste grupper. Unge med tyrkisk baggrund er registreret under 'andre'³. De tyrkiske unge kom i stort tal, da projektet havde en socialrådgiverpraktikant med tyrkiske baggrund.

53% af deltagerne har været unge mænd, mens 47% har været piger. Kønsfordelingen er den samme for gruppen under og over 18 år. 71% af deltagerne er unge mellem 18-24 år.

Det er lykkedes at tiltrække en bred gruppe af unge. Det er særlig positivt, at det er lykkedes at tiltrække mange unge mænd, som er den gruppe, der har de største vanskeligheder med at gennemføre uddannelse og fastholde job.

I hele projektperioden har det især været en udfordring at fastholde unge somaliske mænd. Der har været ansat konsulenter med somalisk baggrund, men kurven knækkede først for alvor, da der blev ansat en mandlig juniorkonsulent med somalisk baggrund. Her lykkedes det at få rykket en stor gruppe unge mænd fra en uafklaret uddannelsesfremtid til et mål om uddannelse, hvoraf hovedparten er kommet i gang. Det er dog fortsat denne gruppe, som er svagest. Blandt de unge somaliske mænd er 51% i uddannelse, mens det er 70% af de somaliske piger.

³ 'Andre' udgør også nogle få andre med eksempelvis blandet baggrund (ex.: somalisk mor- palæstinensisk far eller fra Sydamerika).

Det er generelt billedet, at pigerne klarer sig bedre end drengene. Gruppen af piger med anden arabisk baggrund skiller sig dog ud.

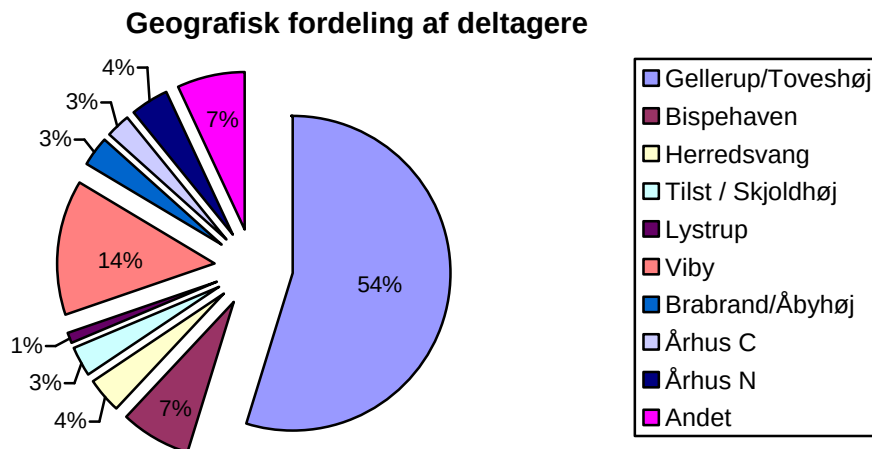
I forhold til piger med anden arabisk baggrund synes der ikke at være en entydig forklaring på, hvorfor deres uddannelsesfrekvens kun er 50 %. I gruppen er en relativt stor repræsentation af piger med psykiske diagnoser, flere graviditeter og et par stykker, der er flyttet til Sverige i forbindelse med forlovelse med én fra oprindelseslandet. Vi kan ikke umiddelbart se anden begrundelse end tilfældigheder, da problemstillingerne ikke er isoleret til denne gruppe piger.

Deltagernes uddannelsesfrekvens		
	M	K
Palæstinensere	76%	82%
Somaliere	51%	70%
Andre arabere	81%	50%
Vest Asiatere	60%	75%
Afrika	33% ⁴	69%
Andre	68%	70%

Samlet er 68% af deltagerne i Shaqo Junior i gang med uddannelse og yderligere 3% påbegynder uddannelse inden for de næste par måneder.

2.2 Shaqo Junior for hele Århus

Projektkontoret har været i City Vest i Gellerup, hvor der er den største koncentration af målgruppen. Dette til trods har kun 54% af deltagerne boet i Gellerup. Shaqo Junior har dermed formået at tiltrække unge fra hele kommunen.

Ikke overraskende er det generelt de større sociale boligområder som Bispehaven, Rosenhøj, Nyringen og Herredsvang, som de unge kommer fra.

Der har igennem projektet været forsøgt at give mulighed for vejledning i nærmiljøet – enten i hjemmet, på forskellige skoler eller VUC for at overkomme potentielle geografiske barrierer for de unge, som ikke bor i Århus V. Men behovet har ikke vist sig stort, og de unge har generelt foretrukket at komme til kontoret i City Vest. Som en kuriositet har dog især de afghanske familier

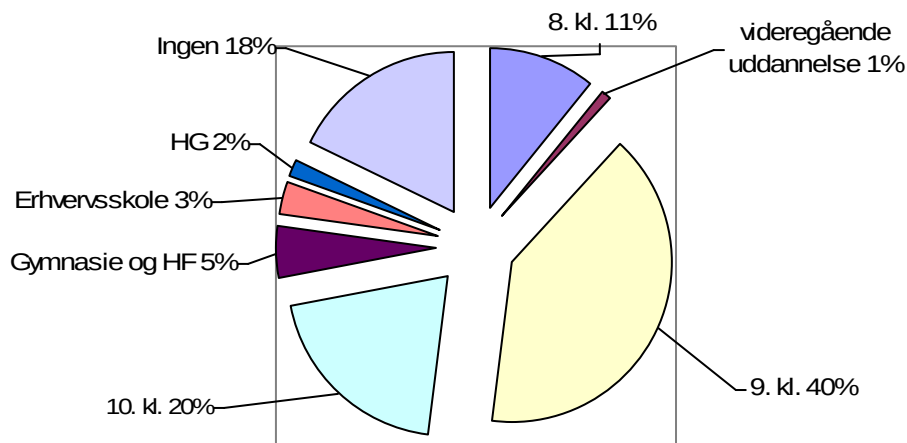
⁴ Der er kun 3 mandlige deltagere med afrikansk baggrund. 1 i uddannelse, 1 i job og 1 er rejst ud af landet. Statistisk er tallet derfor uinteressant

sat stor pris på muligheden for, at hjælp til jobsøgning og vejledning kunne ske i hjemmet. Dette har ligeledes styrket samarbejdet med forældrene og den holistiske indsats.

2.3 De unges baggrund ved start i Shaqo Junior

Ved tilmelding har Shaqo Junior registreret det sidste klassetrin, den unge har gennemført, eksempelvis 8., 9. eller 10. klasse. Ved projektstart havde 18 % ikke gennemført et skoleforløb, der kunne godkendes i Danmark eller give adgang til en ungdomsuddannelse. Gruppen er generelt kendetegnet ved unge, der er kommet sent til Danmark. Mange har skolegang med fra deres hjemland og kommer fra familier, der lægger stor vægt på uddannelse. Men generelt er det familier og unge, som har et begrænset kendskab til det danske uddannelsessystem, og som har brug for særlig støtte til at navigere i det danske uddannelsessystem. 70 % af denne gruppe er kommet i gang med uddannelse på f.eks. AVU eller Social- og Sundhedsskolen.

Sidst beståede klassetrin ved start i Shaqo Junior

Som vist havde 60% ved start i Shaqo Junior gennemført 9. eller 10. klasse som deres sidste afsluttede klassetrin. Derved er der en naturlig progression i forhold at komme videre i uddannelse. Af disse er 69% videre i uddannelse, hvoraf ca. 25 % enten er i gang med 10. kl. eller på eksempelvis produktionsskole for at blive klar til en ungdomsuddannelse.

Kun 10% af deltagerne havde ved start gennemført en ungdomsuddannelse. For alle, der har gennemført HG, gælder, at de søgte elevplads og dermed ikke havde en afsluttet erhvervsuddannelse.

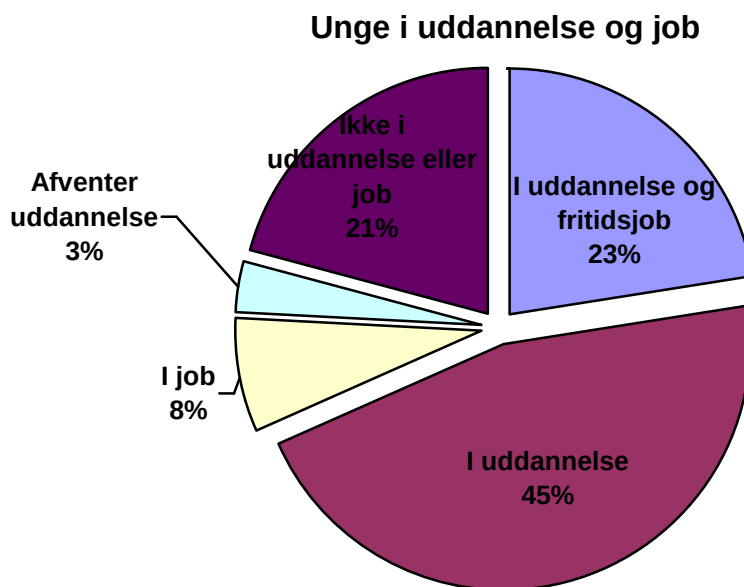
16 deltagere havde pletter på straffeattesten, da de tilmeldte sig Shaqo Junior. I forhold til denne gruppe har der været et tæt samarbejde med projektet HIGH FIVE særligt i relation til unge, der skulle afsone. Shaqo Juniors kompetence i forhold til unge med anden etnisk baggrund og High Five's erfaring og netværk i forhold til straffeattest har givet en god synergi. Det er lykkedes at få 2 i henholdsvis fuldtids- og fritidsjob og flere til jobsamtaler. 10 ud af de 16 er i uddannelse, en enkelt er flyttet fra byen. De sidste er det ikke lykkedes at få videre. Gruppen har haft behov for massiv støtte, en støtte som Shaqo Junior ikke altid har haft de nødvendige ressourcer til at give. Samtidig har flere af de unge ikke haft det nødvendige grundlag for at kunne gøre brug af Shaqo Juniors empowerment tilgang. Der har generelt omkring denne gruppe unge været et meget tæt samarbejde mellem Shaqo Junior og den unges UUvejleder, sagsbehandler eller andre professionelle omkring den unge.

3 Uddannelse

Målet for Shaqo Junior er, at 75 % skal være i uddannelse eller job. Dette mål er opnået:

68 % er allerede i gang med uddannelse, og
 3 % er tilmeldt uddannelse med start inden for de næste måneder.
 8 % er i fast beskæftigelse.

Samlet er 79 % i job eller uddannelse.

Af de resterende 21% af deltagerne, som ikke er i uddannelse eller job, er 8% ikke nået til en afklaring i forhold til uddannelse eller job. Langt hovedparten af disse er på kontanthjælp eller anden overførselsindkomst. De resterende 13 % er unge, som Shaqo Junior har mistet kontakten til pga. fraflytning eller ændret adresse og mobilnummer. Deres nuværende uddannelse- og jobsituation kendes derfor ikke. Vi ved erfaringsmæssigt, at en del af denne gruppe er unge, som klarer sig fint og er i uddannelse og / eller job, men blot ikke længere har brug for Shaqo Juniors støtte. Gennem hele projektperioden har der været unge, vi har mistet kontakten med i perioder, men mange vender tilbage, når behovet opstår. Reelt kan uddannelse og jobfrekvensen derfor være et par procent højere.

3.1 Påvirkning af uddannelsesvalg

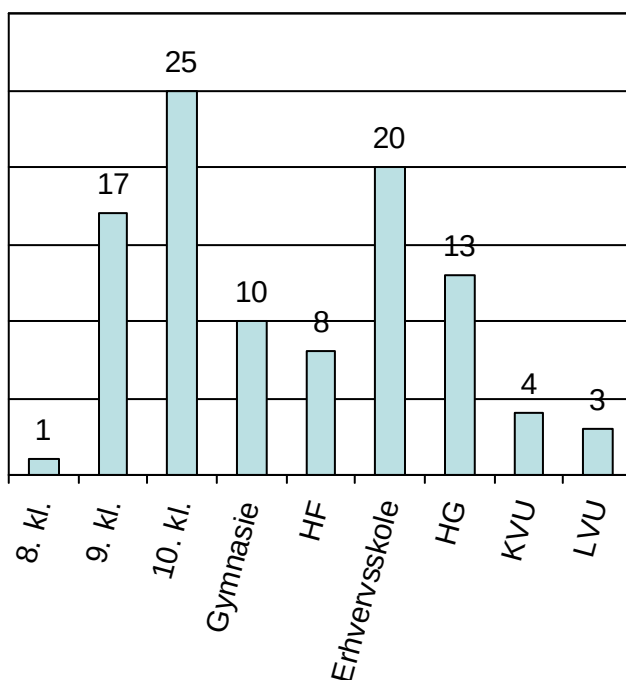
Shaqo Junior har været meget bevidst om at være en medspiller i forhold til at øge viden om uddannelser generelt og mere specielle skoletilbud som College Århus, Alléskolen og produktionsskoler og medvirke til at nedbryde nogle af de billeder og fordomme, der eksisterer omkring forskellige skoler og uddannelser. En del af de unge, som har opsøgt Shaqo Junior, har været motiveret af, at de af skole og UUvejleder er blevet anbefalet at tage eksempelvis 10. klasse, College Århus eller andet for at blive klar til en ungdomsuddannelse. Det har været svært for mange at anerkende, at det var et godt råd. Mange unge og forældre bliver skuffede og vrede

over beskeden. Har den unge søgt en gymnasial uddannelse er de ofte blevet indstillet til Gymnasiets optagelsesprøve, som kun ganske få har bestået.

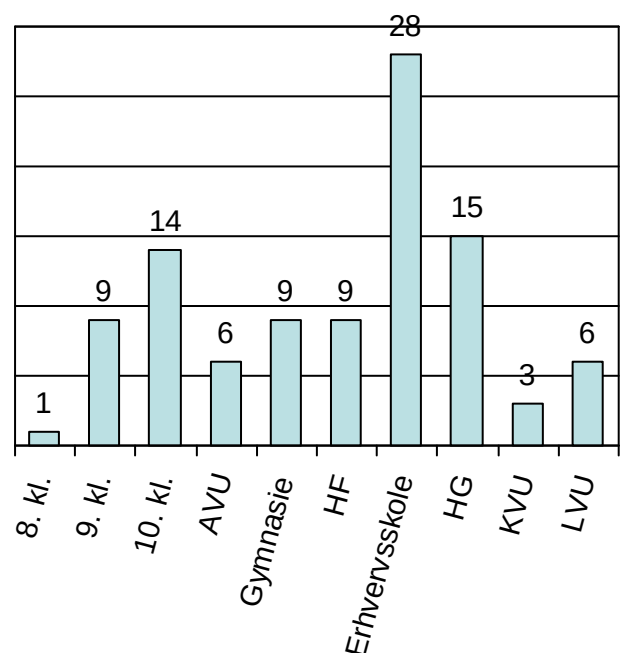
Shaqo Junior har hele tiden haft målet om at støtte de anbefalinger, UUvejleder og skole er kommet med, og har sammen med UUvejledere deltaget i mange vejledninger og møder med unge og familier for at formidle baggrunden for budskabet. I langt de fleste tilfælde er det også lykkedes.

Konkret kan Shaqo Juniors arbejde i forhold til at nedbryde billeder og fordomme aflæses på andelen af unge i Shaqo Junior, der går på erhvervsuddannelser. Shaqo Junior har gjort en målrettet indsats for at nedbryde fordomme om erhvervsuddannelser, som generelt har en lavere status blandt unge og familier med anden etnisk baggrund. Det er naturligvis ikke Shaqo Juniors indsats alene, der kan aflæses i et øget antal af projektets unge på erhvervsuddannelserne fra samlet 33 % (erhvervsskoler og HG) til 43 % i januar 2011. Men projektet har bidraget til, at der er en stigende interesse for erhvervsuddannelserne og anerkendelse af de muligheder, uddannelserne giver.

Uddannelser dec 2009 - 166 unge (%)

Uddannelser jan 2011- 297 unge (%)

De 2 diagrammer viser, hvilke uddannelser de unge i Shaqo Junior går på. Diagrammet ovenfor er fra december 2009, og viser den procentuelle fordeling på daværende tidspunkt. Diagrammet til højre er fra januar 2011. Antallet af deltagere er steget fra 166 til 297 unge i uddannelse, procenterne er sammenlignelige, dog er der indført en ny kategori 'AVU' i diagrammet til højre.

Shaqo Junior har også fokuseret på at skabe større accept af produktionsskolerne som et relevant tilbud både i forhold til afklaring af uddannelsesvalg og til at blive klar til uddannelse. Der er generelt et meget negativt billede af produktionsskoler som et sted, hvor kun 'problemunge' går både blandt de unge og især blandt forældre. Shaqo Junior har gjort en stor indsats for at støtte både i forhold til vejledningen til start på produktionsskole og fastholdelse. Der har været et tæt samarbejde med både Århus, Egå og Hørning produktionsskoler om en række konkrete unge og forældresamarbejde omkring adfærd,

fastholdelse og overgang til ungdomsuddannelse. I interview med Århus Produktionsskole understreger Joan Boeriis ligesom UU, at det særligt er i den sidste del af projektet, at de har fundet ud af, hvordan de har kunnet gøre brug af Shaqo Junior og understreger, at de har oplevet Shaqo Junior som en professionel samarbejdspartner, der er til at få fat i, og som agerer hurtigt, når behovet opstår.

3.2 Fundamentet for en holistisk vejledning

Fundamentet i Shaqo Junior er empowerment. For Shaqo Junior betyder empowerment, at den unge gives ansvaret og kompetencen til at tage beslutningerne om deres liv. De er eksperterne i deres eget liv. Konsulenternes rolle er at stille den relevante viden og støtte til rådighed for, at den unge kan tage de rigtige beslutninger på baggrund af en nuanceret viden om mulighederne og konsekvenser af forskellige valg og beslutninger. En del af processen er også at lære af de situationer og erfaringer, de unge får undervejs (se uddybning i afsnit 6 om Metoder).

Unge med anden etnisk baggrund er i en særlig situation, hvor de skal gabe over flere kulturer og finde deres identitet. Dette har Shaqo Junior lagt stor vægt på at afspejle i vejledningen. De unge er i Shaqo Junior blevet mødt af en vejledning, der har et indgående kendskab til den enkeltes kulturelle og familiemæssige baggrund, men som også har turdet udfordre og stille skarpt på de kulturelle, faglige, sociale og personlige barrierer, de unge står overfor. De unge har både i individuelle samtaler og i Ungeforum netop understreget, at det er det, der gør forskellen ved Shaqo Junior. De oplever sig mødt og forstået ud fra deres udgangspunkt. Identifikation med konsulenter både i forhold til køn, alder, etnicitet og personlig historie samt dialogen med andre unge i lignende situation har været vigtige metoder til at støtte de unge i at stå mere solidt med et ben i to kulturer.

Hele fundamentet er et tillidsforhold mellem den unge og konsulenten. Uden et tillidsforhold er det ikke muligt at nå ind til de barrierer og udfordringer, den unge har og hjælpe den unge til en erkendelse af egne ressourcer og barrierer.

Det samme er gældende i forhold til forældrene. Her er tillidsforholdet altafgørende. Det er vigtigt, at der er den nødvendige tid og indsigt til at forklare om uddannelsesmuligheder på en måde, der gør det muligt for forældrene at forstå hvilke realistiske muligheder, der er for deres barn - og at støtte familien til at nå til en fælles forståelse og beslutning. Mange forældre kommer fra lande med en helt anden uddannelses- og skoletradition. Har de ikke selv gået i skole eller taget uddannelse i Danmark, kan det være meget svært at overskue og navigere i uddannelsessystemet, og forældrene har svært ved at vejlede og støtte den unge. Shaqo Junior har gennem individuelle samtaler med forældre og unge informeret og rådgivet forældrene i forhold til uddannelse og arbejdsmarked og styrket forældrenes kompetencer til at støtte den unge. Som det fremgår af diagrammet på næste side, har der for 27% af de unge været et samarbejde med forældrene. Her har Shaqo Junior ikke skelnet mellem, om den unge er under eller over 18 år, og der er procentuelt ingen forskel på frekvensen af samarbejde med forældre, om den unge er under eller over 18 år. Der er en lille overrepræsentation af samarbejde med forældre til drenge.

Det har vist sig afgørende, at de unge og deres forældre både skal have en tillid til konsulenten som person og til konsulentens faglighed. Generelt har unge og forældre understreget, at Shaqo Junior har ydet en professionel vejledning, hvor aftaler er omsat til handlinger. Et billede, der går igen i interview med både etniske foreninger og uddannelsesinstitutioner.

Især etniske foreninger har ved flere lejligheder efterspurgt, at Shaqo Junior kunne tilbyde foreningerne samme information og vejledning, som er givet individuelt til forældre.

Vejledningscentret⁵ har igennem mange år afholdt større informationsmøder for forældre, og det har i udgangspunktet været Shaqo Juniors ønske ikke at dublere Vejledningscentret. Projektet har derfor ikke efterkommet ønskerne, men henvist til Vejledningscentrets eksisterende tilbud. Men det er tydeligt både fra følgegruppemøder og fra individuelle interviews med foreninger, at der er et behov for mere tilpasset information i de enkelte foreninger, som i dag ikke mødes.

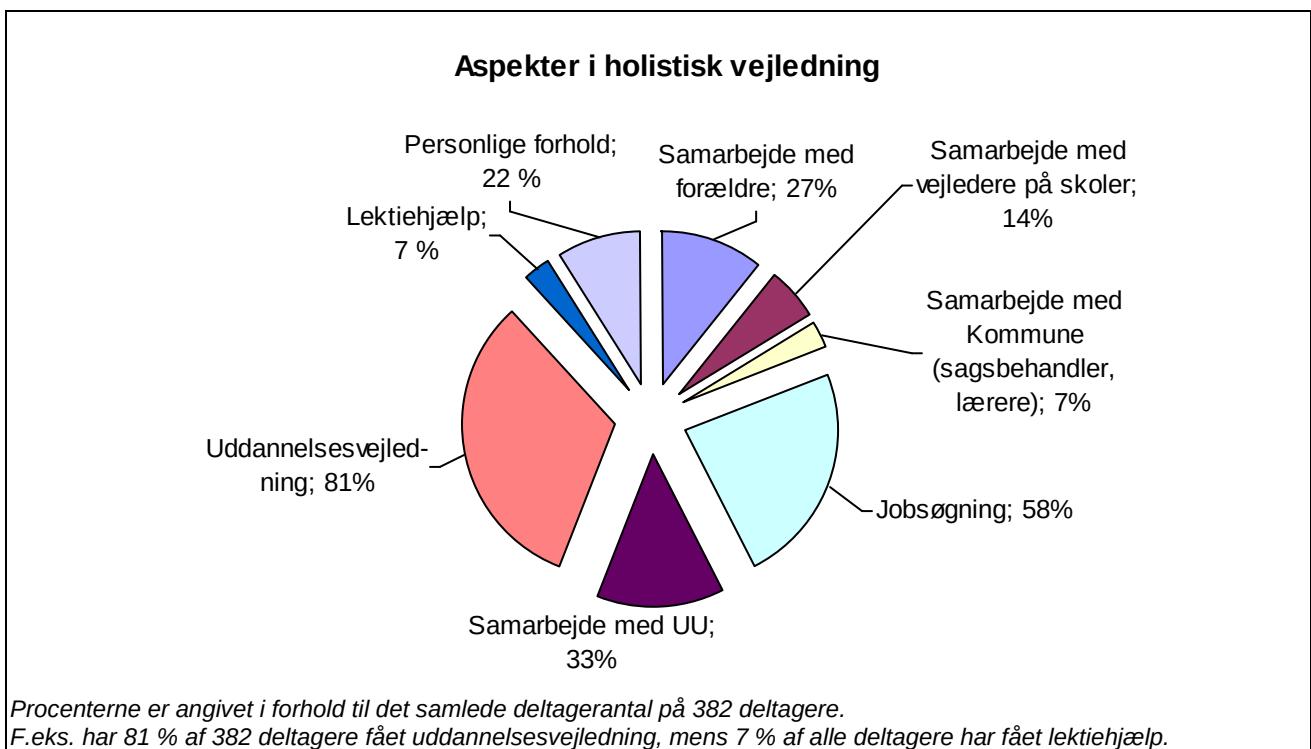
3.3 Holistisk, kulturel og modersmålsbaseret vejledning for unge med anden etnisk baggrund

For at lykkes med en målrettet holistisk vejledningsindsats har Shaqo Junior arbejdet med nogle kerneopgaver og nogle støttende aktiviteter. Vi har naturligt brugt flest ressourcer i forhold til kerneopgaverne: fastholdelse af den enkelte i uddannelsen gennem en tæt opfølgning, motivation og vejledning til valg af den rette uddannelse, koordinering med den unges UUvejleder og andre professionelle og hjælp til at finde læreplads.

En central støtteaktivitet har været familieinddragelse og herudover har hjælp til at søge fritidsjob været meget væsentligt. Andre aktiviteter har været: lektiehjælp, sociale aktiviteter, hvor de unge har brugt hinanden, deltagelse i uddannelsesmesser og et fritidsjobkursus.

I Shaqo Junior er uddannelsesvejledning både vejledning til valg af uddannelse, motivation til uddannelse og i høj grad også fastholdelse i uddannelse. Tilgangen er holistisk og modersmålsbaseret. Vejledningen foregår ikke nødvendigvis på modersmålet, men med en dyb forståelse og respekt for det kulturelle udgangspunkt den unge har.

Konkret betyder det, at for langt de fleste unge har Shaqo Junior gennem samtaler med den unge, været omkring mange aspekter af den unges liv for at få taget hånd om såvel faglige, sociale og personlige barrierer i forhold til uddannelse.

⁵ Vejledningscentret er et vejledningstilbud for unge med anden etnisk baggrund som bor i Gellerup - Toveshøj i Brabrand.

81 % af alle deltagere har gjort brug af Shaqo Juniors uddannelsesvejledning, som både er motivation, valg af uddannelse og støtte og vejledning til fastholdelse i uddannelse. For 33 %'s vedkommende har der været et aftalt samarbejde med UU. Fra februar 2010 blev aftalen mellem Shaqo Junior og UU præciseret, så der for hver enkelt ung skulle aftales en konkret rollefordeling. Det kunne f.eks. være, at Shaqo Junior støttede den unge i at blive fastholdt i uddannelse, hjalp til inddragelse af forældre i valg af uddannelse eller hjalp med at søge fritidsjob. UU vejleder i forhold til ungdomsuddannelser. Der har derfor naturligt kun været samarbejde med UU vedrørende unge, der ikke havde en ungdomsuddannelse eller unge, der havde behov for særlig støtte for at kunne gennemføre.

For 22 % af de unge har Shaqo Junior været omkring personlige forhold. Dette dækker over en bred vifte af problemstillinger fra SU og bolig til kærestesorger og ægteskab og eksempelvis støtte til diagnosticering af ADHD eller depressioner. For en række deltagere har dette naturligt ført til involvering af Ungecentret eller Social Center Vest, som vi også har haft et fint samarbejde med.

3.4 Lektiehjælp og undervisning

Der har været tilbudt lektiehjælp i dansk, engelsk, matematik og fysik. Lektiehjælpen har især været brugt til eksamensforberedelse og hjælp til afleveringer. Kun 7% har brugt lektiehjælp i Shaqo Junior, og fra august 2010 blev der derfor ikke længere tilbudt lektiehjælp. Der er generelt et stort udbud af lektiehjælp både på uddannelser, biblioteker og nu også 'lektier online'.

Undervisning i engelsk har derimod været en stor succes. Undervisningen har været tilbudt i et samarbejde med FO-Aarhus. Fra august 2009 til december 2010 kom en meget stabil gruppe én gang om ugen til engelskundervisning. Engelskundervisningen har været en kombination af decideret undervisning og lektiehjælp og har helt tydeligt ramt et behov. Undervisningen udviklede sig til en sprogrejse til Cambridge i sommeren 2010 i samarbejde med EFSprogrejser (Se afsnit 5.3).

I samarbejde med Ungdomsskolen i Gellerup har der været udbudt to undervisningsforløb; "Bliv klar til gymnasiet" og "Fup og Fakta om fritidsjob". 'Bliv klar til Gymnasiet' blev planlagt og gennemført i tæt samarbejde med Langkær Gymnasium og HF, hvor undervisningen også foregik. Deltagere, Shaqo Junior og Langkær Gymnasium var meget tilfredse med forløbet, der satte fokus på de særlige faglige og sociale problemstillinger, som mange unge med anden etnisk baggrund står overfor. Center 10., Århus kommunes 10. classes center, har efterfølgende ønsket undervisningsforløbet for deres elever. UUs ledelse har understreget over for både ungdomsskolen, Langkær Gymnasium, Center 10 og Shaqo Junior, at et sådan forløb ligger inden for deres kompetencefelt, og at andre derfor ikke kan udbyde forløbet. Ideen om at gentage forløbet i ungdomsskoleregi er derfor foreløbig lagt på hylden.

"Fup og Fakta om fritidsjob" blev tilbudt i efteråret 2010. Undervisningsforløbet har været efterspurgt i Ungeforum flere gange. Dette til trods, var der meget lav tilslutning til forløbet. Der arbejdes på, at undervisningsforløbet tilbydes i Klubregi i Gellerup. Undervisningsmateriale og undervisningsplan er udarbejdet, og forløbet kan relativt nemt etableres.

3.5 Samarbejde med UU Århus - Samsø⁶

Som en klar betingelse i bevillingen fra LBR skulle der etableres et formaliseret samarbejde mellem UU Århus - Samsø og Shaqo Junior omkring vejledningen af de unge. Der blev indgået en formel samarbejdsaftale juni 2009 (bilag 2 Samarbejdsaftale mellem UU Århus - Samsø og Shaqo Junior). Der har løbende været holdt møder mellem UUs ledelse og Shaqo Junior. UU har prioriteret de fælles møder omkring projektet højt og har hver gang mødt op med flere deltagere, hvilket har været en vigtig støtte for projektet.

Samarbejdets udgangspunkt var ikke optimalt. Både UUs ledelse og vejledere havde svært ved at se Shaqo Juniors berettigelse, da de i forvejen havde et udmærket samarbejde med Vejledningscentret på Dortesvej. Samtidig har UU begrænsede ressourcer og mente, at de kunne have brugt ressourcerne, der blev givet til Shaqo Junior, bedre i eget regi.

Flere UUvejledere og UUs ledelse har givet udtryk for, at det især i starten af Shaqo Junior var svært at få samarbejdet til at fungere - flere har formuleret det som, at UU og projektet var i konkurrence. I perioden februar 2009 – februar 2010 tog Shaqo Junior kun direkte kontakt til den unges UUvejleder, hvis der var uoverensstemmelser mellem UUvejlederens anbefalinger, og den unges ønsker og billede af egne kompetencer. Dette kan have været medvirkende til, at en del UU vejledere og UUs ledelse har oplevet Shaqo Junior som værende i opposition til UUs vejledning og anbefalinger. Shaqo Junior indrapporterede i perioden centralt til UU, hvilke unge i UUs målgruppe, der kom i Shaqo Junior, men denne information nåede ikke den enkelte vejleder, da den ikke kunne samkøres med UUs system.

Samtidig oplevede nogle UU vejledere, at de unge mange gange forsøgte at spille parterne ud mod hinanden. UU ledelsen giver udtryk for, at Shaqo Junior ikke i nødvendigt omfang har haft indsigt i lovgivning på vejledningsområdet og UUs opgaver og derfor især i starten er gået ind i områder, som kun UU har kompetence til.

For Shaqo Junior har det været essentielt ikke blot at være en tolkeservice og kulturmedarbejder, men også at kunne stå inde for anbefalingerne og dermed kunne formidle det troværdigt og ligeværdigt til den unge og forældrene. I flere vejledningssituationer er det Shaqo junior, der er kommet med alternative forslag til en plan, som både den unge, familien og UU har kunnet bakke op om. Som Viggo Munk, leder af UU Århus-Samsø har nævnt ved flere lejligheder, har Shaqo Junior virket som en forstyrrelse, hvilket både kan være positivt og negativt. At der pludselig er nogen, der spørger ind til anbefalinger, kan virke forstyrrende, også selvom motivationen for spørgsmålene ikke i udgangspunktet er en kritik.

Shaqo Junior kan nikke genkendende til problemerne i begyndelsen af projektet, men det har ikke været et generelt billede af samarbejdet med vejlederne i UU. Med langt de fleste vejledere har samarbejdet fungeret positivt og med respekt for hinandens kompetencer, mens samarbejdsvanskelighederne har været udtalte i forhold til en mindre gruppe vejledere. Det har krævet tid at klarlægge rollefordeling og opbygge tillid til hinandens kompetencer, motivation og faglighed⁷.

Det er Shaqo Juniors indtryk at en meget vanskelig start i samarbejdet er blevet vendt, specielt efter præcisering af samarbejdsaftalen i februar 2010. Både UU vejledere, ledelse og Shaqo

⁶ I forbindelse med evalueringen af samarbejdet mellem Shaqo Junior og UU, har der været afholdt et evalueringsmøde mellem Shaqo Junior og UUs ledelse, og to UUvejledere udpeget af UUs ledelse er blevet interviewet: Vibeke Genefke og Arne Sørensen.

⁷ Underbygges både i interview med UUvejledere, evalueringsworkshop med UU og erfaringer fra konsulenter i Shaqo Junior.

Juniors konsulenter beskriver, at samarbejdet omkring de enkelte unge har fungeret godt i den sidste del af projektet, og at det netop er lykkedes Shaqo Junior at være mere end det nogle opfatter som en tolkeservice og kulturmedarbejdere.

Et ideelt samarbejde kunne ifølge UU være opnået, hvis der fra starten af projektet havde været afstemt hvilke kompetencer, de enkelte havde, så Shaqo Junior i højere grad havde fungeret som et supplement for UU. Dette perspektiv tager dog ikke højde for, at der er en gruppe unge, som ikke ønsker at søge vejledning i UU, men kun har søgt vejledning, fordi de kunne få det i Shaqo Junior. Måden de unge er blevet mødt i Shaqo Junior er forskellig fra UU. For nogle giver det mening, at Shaqo Junior er et supplement, mens for andre er Shaqo Junior et nødvendigt alternativ for at nå de unge. Dette underbygger Sussie Jensen fra Aarhus Tech: " sådan noget som Shaqo Junior er nødvendigt, hvis vi skal nå 95 % målsætningen."

Der har været forskellige opfattelser af hvornår og hvordan, der skal tages hånd om den unge. Tendensen har været, at Shaqo Junior har opfanget "faresignaler" før UU, hvorfor vi i mange tilfælde er gået ind i en sag før UU.

Hos UU anerkender man Shaqo Juniors store indsats på forældreområdet. Ved at involvere forældrene i forbindelse med den unges videre forløb har Shaqo Junior fat i grundstenen. At Shaqo Junior har kunnet tilbyde en kulturel og modersmålsbaseret vejledning har været en stor hjælp. Samtidig har der også været et godt samarbejde omkring nogle af de unge, hvor UU og Shaqo Junior i fællesskab har løftet opgaven.

Eksempel:

Jasmin er en Irakisk pige på 18 år. Hun har været tilknyttet Shaqo Junior siden 9. klasse. Startede herefter i 10.b, skiftede efter nogle måneder til klinikassistentuddannelsen, som hun pga. umodenhed og manglende uddannelsesparathed blev udmeldt fra efter 4-5 måneder. Herefter startede hun på produktionsskole for at blive uddannelsesparat til at genoptage Klinikassistentuddannelsen. Shaqo Junior har haft kontakt med pigen hele vejen igennem, og familien har været tæt inddraget i alle omvalg. Der har herudover været en mistanke fra et af uddannelsesstederne om, at pigen blev kontrolleret socialt og kulturelt af forældre og storebror. Shaqo Juniors nære kendskab til hele familien hjalp til at afklare dette. Familien har modtaget vejledning på eget sprog, og UU-vejlederen har i perioder haft tæt kontakt med Shaqo Junior for at få sparring på kulturelle spørgsmål.

Ud over Shaqo Juniors indsats i forhold til uddannelse fremhæves af UU især arbejdet i forhold til fritidsjob som særlig positivt. (se afsnit 4.1)

Shaqo Juniors multietniske team anses som en stor force, som har været UU behjælpelig i mange sager. Dette har specielt været i forhold til samarbejdet med forældrene, men samtidig har det også været med til at skabe indsigt og forståelse for andre kulturer.

Da Shaqo Junior i sommeren 2010 ansøgte om støtte fra Undervisningsministeriets SATSpulje, spillede UU sammen med andre samarbejdspartnere en aktiv og positiv rolle i udviklingen af projektet. Det nye Shaqo Junior var tænkt som en videreudvikling af de erfaringer, der var draget ved det nu afsluttede projekt. UUs engagement har i denne proces været en stor og vigtig støtte for Shaqo Junior.

3.6 Samarbejde med skoler og uddannelsesinstitutioner

Shaqo Junior har haft et meget bredt samarbejde med skoler og uddannelser i Århus. I projektets begyndelse blev mange skoler og uddannelsesinstitutioner besøgt for at etablere et gensidigt netværk og kendskab. Samarbejdet blev tættest de steder, hvor Shaqo Junior fra første færd fik

kontakt direkte til vejledere eller lærere. Gode eksempler på dette er Aarhus Tech, Skolen for Klinikassistenter og VUC, hvor der fra starten har været et tæt samarbejde. Eksempelvis har Aarhus Techs to-sprogskoordinator, flere vejledere og elevcoach taget direkte kontakt til Shaqo Junior, hvis der har været problemer med konkrete elever eller været kulturelle problemstillinger, hvor der har været behov for at få et andet perspektiv på tingene.

På Århus Produktionsskole gør Joan Boeriis netop opmærksom på, at de især i starten har haft svært ved at finde ud af, hvordan de kunne bruge Shaqo Junior. Vejlederne har savnet en direkte introduktion til projektet. Shaqo Junior mødtes med Produktionsskolens leder, mens kontakten til vejlederne er kommet gennem konkrete unge. Læringen må være, at det er vigtigt, at den personlige og direkte kontakt skabes til de vejledere og lærere, der har den direkte kontakt med de unge for at få samarbejdet til at køre optimalt fra starten.

I skoleåret 2009-2010 havde Shaqo Junior et tæt samarbejde med 10.b på Læssøegade Skole, som er en 10. klasse for to-sprogede. I samarbejde med klasselæreren blev der etableret en tæt kontakt til eleverne og mange fik hjælp til fritidsjob og til eksamensforberedelse. En enkelt deltog også i Shaqo Juniors sprogrejse sommeren 2010. Samarbejdet med 10.b er et godt eksempel på en afgrænset og målrettet indsats, hvor den gensidige interesse og ønske om et positivt samarbejde har vist hurtige og konkrete resultater for målgruppen.

Skoler og uddannelsesinstitutioner vurderer Shaqo Juniors arbejde meget positivt. Shaqo Junior har været professionelle, har været til at få fat i og har været gode til at bakke de unge op. Som Lilian Hansen, Vejleder på Skolen for Klinikassistenter, siger:

"Vores elever er generelt svage. I giver dem et skulderklap. Følger dem op næsten i døgndrift og har været til at få fat i, når der er behov. I handler på tingene."

Joan Boeriis, Aarhus Produktionsskole, underbygger:

"Jeg har et billede af, at det er nogle lidt specielle unge I har med at gøre. Det burde måske være andre, der gjorde det, for vi har jo et vejlederkorps ansat i Århus kommune. Jeg føler bare, at I går mere ind i det. Det er jo ikke ret mange UUvejledere, jeg møder her. Jeg møder selvfølgelig enkelte i forhold til nye elever, men det er godt nok ikke mange. Der føler jeg, at jeg har haft mere samarbejde med jer i forhold til den enkelte elev."

To-sprogskoordinator på Aarhus Tech, Sussie Jensen:

"Denne her målgruppe skal nås på andre måder end traditionelt. Jeg har ikke fantasi til at forestille mig andre måder at nå målgruppen på end gennem sådan et forbindelsesled som jer – også fordi det er så bred en ting. I kan arbejde både med noget kulturelt, uddannelsesmæssigt, skabe kontakten osv. Og også det, at I har medarbejdere, der er etnisk danske og andre etniciteter, det synes jeg også har været fremragende. Det er uvurderligt, at der er en mangfoldighed."

Der er ingen tvivl om, at uddannelsesinstitutionerne har øje for den positive forskel, Shaqo Junior har gjort. Samstemmende beskriver de især kontakten til de unge og til forældrene som vigtige faktorer. Herudover har mange også brugt Shaqo Junior i forhold til kulturelle spørgsmål. Det multietniske team er derfor også en vigtig parameter – og her understreges det i de 3 interviews, at den danske repræsentation i teamet er lige så vigtig som den etniske. Som Sussie Jensen beskriver det, så vokser teamet nærmest symbiotisk sammen og opnår tilsammen en større forståelse og synergi, som de kan bidrage med.

4 Job og arbejdsmarked

Som vist i diagrammet på side 11, har 58 % af deltagerne fået hjælp til jobsøgning. 33 % af deltagerne havde ved projektafslutning job. Heraf er 75 % fritidsjob.

Undersøgelser fra arbejdsmarkedsstyrelsen har vist, at fritidsjob kan være en vigtig faktor til fastholdelse i uddannelse. Med et fritidsjob oplever den unge at være til nytte og gøre en forskel. De byder ind til samfundet og er en del af det. Samtidig giver fritidsjob vigtige erfaringer med arbejdsmarkedet og giver et netværk, der kan bruges, f.eks. hvis man skal søge elevplads. Erfaringerne fra Shaqo Junior bekræfter dette.

4.1 Jobcoaching

Shaqo Junior har fra begyndelsen arbejdet ud fra, at de unge skulle få kompetencen til at søge job og har ikke ønsket at fungere som et decideret jobformidlingssted. De unge har med respekt for deres udgangspunkt selv skullet yde en indsats i forhold til jobsøgning. De har fået hjælp til at skrive CV og ansøgninger, lært at søge efter job på nettet og fået støtte til at tænke kreativt omkring egen jobsøgning. Denne empowerment-tilgang i jobsøgningen har krævet en indsats af de unge, med målet om, at de selv skulle finde deres job – også når Shaqo Junior ikke længere fandtes. UUvejleder Vibeke Genefke lægger i sit interview stor vægt på, at det netop er denne empowerment-tilgang i jobsøgningen, som har gjort Shaqo Junior til et særligt tilbud, som vil mangle, når projektet afsluttes. Der er blevet stillet krav til de unge, og det har hjulpet dem til at få en bedre forståelse af kravene på det danske arbejdsmarked.

Jobcoachingen har også indeholdt træning i aflevering af ansøgning personligt, afsendelse af ansøgninger både pr. mail og brev og søgning af job via hjemmesider. For mange har det også været helt basale ITkundskaber som at konvertere til pdf filer og vedhæfte i mails, der har været behov for, og igen for nogle har det været første gang, de har prøvet at sende et helt almindeligt brev. Når den unge har været indkaldt til samtale, har der været tilbud om træning i jobsamtale. Mange unge er kommet tilbage og har fortalt, at det lige præcis var de spørgsmål, de var forberedt på, som de også fik, og at de derfor havde været helt rolige til samtalen.

50% af pigerne i Shaqo Junior har båret tørklæde og det har naturligt fyldt en del. Hvor kan man få arbejde med tørklæde, og skal man skrive det i ansøgningen? Dansk Supermarked er én af de største spillere i forhold til fritidsjob og accepterer ikke tørklæde som en del af deres uniform. Det er derfor meget positivt, at erfaringen viser, at jobfrekvensen blandt pigerne er den samme uanset, om de bærer tørklæde eller ej. Det er lykkedes at åbne for diskussionen omkring tørklæde i flere kæder, og blandt andet et tæt samarbejde med flere 7eleven butikker har åbnet for muligheden for ansættelse af piger med tørklæde.

4.2 Elev- og lærepladser

Det har været en målsætning for Shaqo Junior at hjælpe med at finde elev- og lærepladser. Projektet har netop kørt under en finanskrisen, hvor der generelt har været problemer i forhold til at finde elev- og lærepladser. For unge med anden etnisk baggrund kan det være ekstra svært at finde en elevplads.

Strategien i forhold til at finde elevpladser har i stort omfang været den samme som i forhold til job- og fritidsjob. De unge har fået sparring på CV og ansøgninger, træning i aflevering af ansøgninger personligt, som er meget vigtigt i forhold til at søge elevplads, og træning i jobsamtale.

Der har været én konsulent, som har varetaget opgaven med at finde elevpladser. Udover coaching af de unge har konsulenten også taget direkte kontakt med virksomheder for at skabe elevpladser. Der er søgt elevpladser i meget forskellige brancher:

■ Kontor	■ Tømrer
■ Butik	■ Murer
■ Lager og logistik	■ Elektriker
■ Autolakerer	■ IT-supporter
■ Frisør	■ Teknisk designer
■ Klinikassistent	

På trods af finanskrisen har der været positiv respons fra mange virksomheder i forhold til at tage imod elever gennem Shaqo Junior. Mange virksomheder ønsker at tage et socialt ansvar og medvirke til, at unge får en uddannelse og har fundet en tryghed i at kunne trække på Shaqo Junior, både i processen med at etablere praktikpladsen, og hvis der skulle opstå problemer undervejs. Shaqo Junior har fungeret som bindeled mellem virksomheden, den unge og uddannelsesinstitutionen og har blandt andet været sparringspartner for Vestas' udviklingsafdeling i etablering af elevpladser som teknisk designer. Vestas har ansat ti elever, hvoraf én var fra Shaqo Junior. Vestas har understreget, at den unge mand ikke ville være taget i betragtning, hvis ikke Shaqo Junior havde anbefalet ham. I uddannelsesforløbet har han vist sig at være en fagligt stærk elev, selvom karaktererne fra Teknisk Skole indikerede noget andet.

Herudover har Shaqo Junior inden for kontor og IT-supporter støttet virksomhederne i forhold til godkendelse som praktiksted. Der er ligeledes arbejdet med muligheder for kombinationspraktikker, hvor en elev tager elevtiden ved forskellige virksomheder, hvis én virksomhed ikke har mulighed for at tilbyde eleven hele uddannelsesforløbet. Der er lovgivningsmæssige muligheder for det, men i praksis er det ikke lykkedes. Der er på dette område et stort potentiale for at øge udbuddet af elevpladser. Økonomisk pressede virksomheder, som gerne vil, men ikke økonomisk kan forpligte sig til eksempelvis 2 år, ville her kunne give uddannelsesmuligheder på vilkår, der også er realistiske i deres nuværende situation og samtidig er attraktive for den unge.

Én af de elevpladser, det er lykkedes at finde, og som er en stor succes er til Karim:

Karim, 19 årig ung mand, født i Danmark med irakiske rødder.

Karim kommer til Shaqo Junior i efteråret 2009. Hans store drøm er at blive frisør. Han har taget grundforløbet i 2007 og har i 2½ år ledt efter læreplads. Hans UU-vejleder har anbefalet ham at tage kontakt til Shaqo Junior.

Shaqo Junior hjælper med at lave ansøgning og tage kontakt til saloner. Karim får selv en god kontakt med en frisør, som er interesseret, men ikke kan overskue økonomien i at tage imod en elev. Sammen med Shaqo Junior laves en økonomisk beregning på, hvad det vil koste salonen at have en elev.

Mester er interesseret i at hjælpe den unge mand, og der aftales en praktik i 4 uger, for at de begge kan se, om det kan fungere. Efter en uge siger mester, at hun gerne vil tilbyde ham en uddannelsesaftale, og aftalen underskrives med start august 2010. På grund af ændret grundforløb er Karim nemlig nødt til at starte forfra igen.

Fra april til august 2010 er han på kontanthjælp og er i virksomhedspraktik i den salon, hvor han har uddannelsesaftale. I august 2010 påbegynder han grundforløbet og sin frisøruddannelse.

Det er lykkedes at finde lærerpladser til ca. halvdelen af de unge, som ønskede. Følgende brancher er det ikke lykkedes at skaffe elevpladser: Lager og logistik, kontor og klinikassistent. I forhold til Lager og logistik skyldes dette udelukkende finanskrisen. Det er lykkedes Shaqo Junior at opbygge et netværk af virksomheder, som er interesserede, men som ganske enkelt ikke kan

forpligtede sig til en uddannelsesaftale pga den uforudsigelige økonomi. I forhold til kontor er det generelt Shaqo Juniors erfaring, at de unge som ønsker en kontoruddannelse ikke har et dansk niveau, der gør det realistisk at finde en elevplads. Fokus har derfor hurtigt været på at vejlede dem i retning af en butiksuddannelse eller en anden uddannelse. I forhold til klinikassistent og tandtekniker er det mere uklart, hvad grunden er. Generelt ansætter branchen mange elever med anden etnisk baggrund. Der er kørt et tæt samarbejde med vejleder på Skolen for Klinikassistenter i forhold til at fastholde de unge i uddannelse i skolepraktik, og det er lykkedes en enkelt at få en elevplads senere i uddannelsesforløbet. Men en afdækning og fokuseret indsats på dette område kunne være formålstjenstligt.

Generelt har det været en stor udfordring at hjælpe de unge med at finde elevplads. Det er erfaringen, at netop Shaqo Juniors målgruppe har brug for en ekstra håndsrækning. Når virksomhederne tager elever ind, skal de forpligte sig for en flerårig periode. Derfor foretrækker mange at tage elever ind, som nogle kan anbefale. Det forudsætter en intens opsøgende indsats over for virksomheder. Erfaringen er, at hver branche forudsætter en forskellig tilgang i kontakten, og at man fra første samtale skal tage fat i nogle af de billeder og fordomme, som branchen har om unge med anden etnisk baggrund. Får man en åben og ærlig dialog i gang, er vejen til en potentiel elevplads meget kortere. Denne dialog kan den unge ikke tage selv.

4.3 Dialog-ik' - en vej til viden om det danske arbejdsmarked

Gennem hele projektet er der arbejdet meget med at øge unges viden og forståelse af det danske arbejdsmarked. På ungeforum er ideen til et arrangement, hvor unge og virksomheder kunne mødes, udviklet. Mange unge i Shaqo Junior har oplevelser fra jobsamtaler og arbejdspladser, som de har svært ved at forstå. Etniske foreninger, eksempelvis Somali Community, har også efterspurgt muligheden for, at der var en mere direkte dialog med virksomhederne. Resultatet blev et større arrangement den 13. januar 2011, hvor ca. 25 virksomheder fra Århus området og 80 unge med anden etnisk baggrund fik muligheden for at møde hinanden. Arrangementet DiaLog-ik' blev planlagt i et tæt samarbejde med en gruppe unge fra Shaqo Junior, som mødtes igennem et par måneder for at planlægge dagen, så det på bedst mulig måde efterkom de ønsker, de unge havde.

I løbet af arrangementet, som varede ca. fire timer, fik de unge chancen for at komme i dialog med virksomhederne og stille dem spørgsmål omkring selve jobbet, deres virksomhedspolitik osv. Virksomhederne fik ligeledes muligheden for at fortælle om hvilke krav og forventninger, de stiller til deres medarbejdere og hvorfor. I løbet af dagen var der forskellige workshops, hvor de unge fik udfordret deres viden om det danske arbejdsmarked.

Senere på dagen var der sat op til paneldialog mellem tre virksomheder og tre unge fra Gellerup. Under dialogen blev der taget udgangspunkt i fire videoer, som havde hovedemnerne: "Tørklædeproblemet", "Ordet racist" samt "Mangfoldighed hos en ung med anden etnisk baggrund." Der blev åbnet for mange - ofte tabubelagte - og ikke mindst fordomsramte emner, som kan være til grund for, at en virksomhed ikke ansætter en ung med anden etnisk baggrund, eller at en ung ikke søger jobbet hos en specifik virksomhed⁸. Scenerne var skrevet af arbejdsgruppen bag dagen, og skuespillerne var frivillige fra projektet og Gellerupscenen.

Arrangementet byggede på Shaqo Juniors erfaringer gennem individuelle samtaler med de unge og Ungeforum og de udfordringer, de unge oplever i mødet med det danske arbejdsmarked og omvendt. Formålet var at bygge bro mellem de unge og virksomhederne. Efter arrangementet talte Shaqo Junior med de unge, og mange fortalte, at de syntes, det havde været en spændende og

⁸ De 4 videoer er vedlagt på DVD. Må kun bruges offentligt med forudgående aftale.

ikke mindst lærerig dag. De havde fået et bedre indblik i dansk arbejdskultur og havde samtidig erfaret, at det er en tovejsproces at bygge bro og nedbryde barrierer.

Der blev også talt med nogle af de deltagende virksomheder, som også havde taget en vigtig læring med derfra. Mange af virksomhederne troede, at deres personalepolitik og sociale profil rummede alle deres nuværende og fremtidige medarbejdere, og at deres virksomhed var mangfoldig. Med arrangementet fik de indblik i, at disse unge havde nogle behov og ønsker, som også måtte tilgodeses. Der var virksomheder, som ikke havde taget stilling til, om muslimske piger måtte bære tørklæde i deres virksomhed, eller om der måtte bedes i arbejdstiden m.v. Arrangementet efterlod derfor stof til eftertanke hos mange af virksomhederne, og de vil nu arbejde mere målrettet med at skabe plads til de unge i deres virksomheder. Hos Auto Partner i Tilst har de efter arrangementet valgt at lave en artikel omkring Dialog-ik', som bliver trykt i koncernens personaleblad, og som vil give information til såvel interne som eksterne interessenter. Samtidig har Inspiration valgt at sætte "tørklædet" på dagsordnen, og mange andre virksomheder har på den ene eller anden måde valgt at sætte mere fokus på dette område.

5 Netværk og sociale kompetencer

I udgangspunktet skulle Shaqo Junior fokusere på uddannelse og job. Inddragelse af forældrene var en anden vigtig faktor. Ret hurtigt blev det klart, at én af de store barrierer for de unge er afkodning af de sociale spilleregler på uddannelser og i jobbet. F.eks. kan det være svært for nogle af forstå forskellen på racisme, forskelsbehandling og, hvad der reelt er ledelse - se citat fra artikel i Weekendavisen 4.februar 2011 fra DiaLog-ik' arrangementet (se i øvrigt alle avisartikler vedr. projektet på den vedlagte cd):

"Der er også rigtig mange af vores unge, der ikke kan se forskellene mellem racisme, forskelsbehandling og så ganske almindelig ledelse. Når man er nederst i fødekæden på en virksomhed, så hænger man altså på skodopgaverne. Specielt drengene kan ofte fortolke det som racisme, og det er det jo ikke. Den nuance kan vi hjælpe med at oversætte både for de unge og virksomhederne"

De sociale kompetencer spiller en afgørende rolle i forhold til at kunne fastholde et job eller gennemføre en uddannelse. Nogle unge overvurderer deres egne kompetencer både fagligt og socialt og får mange nederlag på den konto, mens endnu flere mangler selvtillid og selvværd og dermed ikke får udnyttet deres potentiale.

Shaqo Junior valgte derfor at stå på tre ben: uddannelse – job – sociale kompetencer.

Som vist i diagrammet på side 11 har 22 % fået hjælp til personlige forhold og for 27 % af de unge har forældrene været inddraget enten i forhold til valg af uddannelse og / eller fastholdelse.

5.1 Familiesamarbejde

Familiesamarbejdet har været en grundsten. Alle forældre ønsker at hjælpe deres børn og unge. Mange forældre kommer fra lande med en helt anden uddannelses- og skoletradition. Har de ikke selv gået i skole eller taget uddannelse i Danmark, kan det være meget svært at overskue og navigere i uddannelsessystemet, og forældrene har svært ved at vejlede og støtte den unge.

Shaqo Junior har gennem individuelle samtaler med forældre og unge informeret og rådgivet forældrene i forhold til uddannelse og arbejdsmarked og styrket forældrenes kompetencer til at støtte den unge. Her har Shaqo Junior ikke skelnet mellem, om den unge er under eller over 18 år, og der er procentuelt ingen forskel på frekvensen af samarbejde med forældre, om den unge er under eller over 18 år. Der er en lille overrepræsentation af samarbejde med forældre til drenge.

Fundamentet i familiesamarbejdet er tillid og respekt. Det er vigtigt, at der er den nødvendige tid og indsigt til at forklare om uddannelsesmuligheder på en måde, der gør det muligt for forældrene at forstå hvilke realistiske muligheder, der er for deres barn - og at støtte familien til at nå til en fælles forståelse og beslutning. Det har vist sig afgørende, at de unge og deres forældre både skal have en tillid til konsulenten som person og til konsulentens faglighed.

Fra UU og uddannelsesinstitutioner fremhæves netop forældresamarbejdet som én af Shaqo Juniors kernekompetencer.

UU-vejleder Vibeke Genefke: "Specielt i forhold til forældresamarbejde og kulturformidling har Shaqo Junior gjort en forskel. Der tænker jeg ikke kun tolkemæssigt, men også i bredere forstand. Jeg tænker, at Shaqo Junior har haft nemmere adgang til familierne og også har haft nemmere adgang til at formidle budskaberne, fordi de har haft en kulturel indgangsvinkel til det."

I den sammenhæng er det derfor interessant, at det i interviewene med de 3 etniske foreninger samstemmende lyder, at der har været for lidt kontakt med forældrene:

Maher Taha, Multikulturel Forening: "De mangler at få fat i forældrene og få dem med på den samme linie. Lave debat, besøge foreningerne og nå forældrene derigennem."

Netop fordi Shaqo Junior har valgt en bevidst tilgang i familiesamarbejdet, der tager udgangspunkt i den enkelte unge og dennes familie, har det ikke været så synligt. Forældresamarbejdet har primært været i situationer, hvor der har været nogle problemstillinger omkring den unge, og hvor forældrene måske ikke har haft lyst til at dele dette med deres forening. Der er derfor tale om to forskellige tilgange i forældresamarbejdet, som ikke kan erstatte hinanden. Den udadvendte oplysende tilgang og den nære vejledning i forhold til den enkelte unge og dennes familie. Shaqo Junior har bevidst valgt den sidste tilgang, men der er et behov for en bredere oplysning, hvor forældre imellem kan have en ligeværdig dialog og debat om de udfordringer, de som forældre oplever i forhold til deres børns uddannelse.

5.2 Sociale aktiviteter

For at styrke de sociale kompetencer og hjælpe til at afkode de sociale spilleregler har Shaqo Junior inviteret til forskellige mere uformelle sociale arrangementer. De helt centrale uformelle sociale aktiviteter har været pigeaftner og drengeaftner.

Pigeaftner har været kun for piger, og kun kvindelige konsulenter har kunnet deltage. Det har givet et åbenhjertigt og frit rum at tale i. De første gange var det meget med lege, konkurrencer og se film. Bare pigehygge. Men aftenerne udviklede sig til også at blive en mulighed for at tale om mere følsomme emner som ægteskab, og hvordan man kan leve som god muslim i det danske samfund. Oplevelser fra skole og job har været vendt, og det er bl.a. i dette forum, at det er blevet klarere, hvordan racisme, forskelsbehandling og ledelse forveksles og misforstås.

Drengeaftner har været kun for drenge og de mandlige juniorkonsulenter. Der har været arrangeret fodboldturnering og playstationaften. For drengene har det været lidt vanskeligere at få snakken i gang, men det har været med til i uformelle rammer at få talt med den enkelte om uddannelse og job – og herigennem er der fanget problemstillinger i forhold til den enkelte, der er blevet fulgt op på efterfølgende.

5.3 Sprogrejse

Sprogrejsen var naturligvis for at styrke de unges faglige kompetencer i engelsk. Lige så vigtigt var den sociale gevinst af projektet. En gruppe unge, hvor kernegruppen bestod af engelskholdet, var i

perioden januar til juli 2010 aktive i forhold til at udvikle sprogrejseprojektet og samle penge til det. En del af processen var også at få forældrene med på banen. For mange familier er det meget svært at sende især pigerne af sted på en rejse. Normen er, at der skal et mandligt familiemedlem med. Det var derfor afgørende, for at sprogrejsten kunne blive en realitet, at forældrene bakkede op og var med i hele beslutningsprocessen. F.eks. havde både unge og forældre indflydelse på hvilke konsulenter, der skulle rejse med gruppen.

Gruppen der kom af sted var meget bredt sammensat i forhold til alder, etnicitet og fagligt niveau. Undervejs blev gruppen tømret godt sammen, og mange udfordringer i mødet med en anden kultur og andre unge fra hele verden blev diskuteret åbent. For mange var det første gang, de var på egen hånd. Oplevelsen, af at de magtede mange ting, som de ikke anede, at de kunne, var et skulderklap, de voksede af. Flere fortalte også efterfølgende, at deres forældre havde bemærket, at de havde ændret sig og var blevet mere selvstændige.

De unge var gode til at bruge hinanden. Gruppen har efterfølgende mødtes flere gange og arbejder på at komme af sted i gen sommeren 2011 med flere nye deltagere i gruppen.

5.4 Samarbejde

Samarbejdet med de etniske foreninger har især været gennem Følgegruppen. Det har været vigtigt for Shaqo Junior, at foreningerne har haft mulighed for at få viden om og indflydelse på projektets fremdrift.

Maher Taha, Multikulturel Forening: "Vi er altid blevet inviteret. Vi kan sige, hvad vi synes og give vores råd til projektet, om hvordan de skal vejlede de unge. Shaqo Junior er vigtigt for området, for at vejlede de unge om deres fremtid."

Abdirashid Sheikh Mohamud, Somali community: "Vores samarbejde har været fint. Vi er f.eks. blevet hørt i forhold til hvem, der skulle ansættes. En god indikator på det gode samarbejde er, at der ikke er så mange somaliere, der brokker sig over projektet."

Generelt har foreninger og klubben efterspurgt mere opsøgende arbejde fra Shaqo Junior, hvor projektet er kommet ud til forældre og foreninger. Foreningerne ønsker ligesom de unge at blive mødt af en åben, respektfuld og ligeværdig dialog, der foregår på foreningens egne præmisser.

Abdirashid Sheikh Mohamud, Somali community udtaler: Vi ville gerne have haft mere debat. Blandt andet at arbejdsgiverne kom til forældrene og fortalte mere om, hvad de kræver. F.eks. også at nogle unge, der havde fået praktik fortalte om det. Vi er et samfund, der ikke læser og skriver, vi hører og ser, så historierne og mødet er vigtigt.

Shaqo Junior har måttet vælge ikke at efterkomme det store ønske og behov, foreninger gentagne gange har givet udtryk for. Vi har henvist til de muligheder, der allerede eksisterer igennem Vejledningscentret og UU om at få rollemodeller ud, men det, har foreningerne forklaret, ikke er det, de har brug for. Der er et behov for viden og vejledning, som i dag ikke opfyldes, og som de etniske foreninger er overbeviste om, vil gøre en forskel.

Shaqo Junior og Klubberne i Gellerup har arbejdet på et fælles projekt, der netop skulle skabe muligheder for uformel vejledning til uddannelse og fritidsjob i klubregi. Projektet blev søgt finansieret ved Integrationsministeriet, men har desværre ikke opnået finansiering. I forhold til klubberne har det ikke været muligt at lave indsatsen som en del af Shaqo Juniors bevilling fra LBR, fordi Klubbernes medlemmer går ned til 13 år, og LBR bevillingen kun må anvendes til unge ned til 16 år.

Shaqo Junior har haft et meget konstruktivt samarbejde med de sociale myndigheder, her særligt Socialcenter Vest og Ungdomscentret.

6 Metoder

6.1 Empowerment og deltagelse

Fundamentet for Shaqo Junior har været *empowerment* – det at give de unge kompetencen til at tage ansvar for deres eget liv – hjælp til selvhjælp. Shaqo Junior er primært funderet i en anerkendende og systemisk tilgang, men er også løbende blevet inspireret af andre metoder i socialt arbejde. Det har været erfaringen, at det er afgørende at have positive forventninger til, at målgruppen har vilje og evne til at foretage et realistisk uddannelsesvalg, gennemføre en uddannelse, og at de virkelig ønsker at få et job. Alene den positive forventning er motiverende og gør, at der blev stillet krav.

Netop denne tilgang har ifølge de unge gjort en forskel. De unge giver udtryk for, at der er blevet lyttet til dem, og deres mening og input er blevet taget alvorligt og omsat til handlinger. I Shaqo Junior har der været lagt stor vægt på, at den unge og familien skal føle ejerskab til den plan, der lægges og til projektet generelt - fordi ejerskab giver ansvar og empowerment. Det klare mål har været, at den unge får en realistisk uddannelse, kommer i job og bliver selvforsørgende og kompetent til livet.

Det har været et vigtigt element i Shaqo Juniors arbejde at skabe relationer og netværk til de unge om det, der giver mening for dem. Shaqo Junior har også gode erfaringer med at skabe rammer, hvor de unge er medskabere af og ansvarlige for de aktiviteter, der har været i de pågældende projekter. De unge havde ofte gode ideer til, hvad der kunne gøres og var gode til at tage initiativ og medansvar, hvis de fik muligheden for det. I Shaqo Junior har det været en generel holdning, at de unge er de mest kvalificerede i forhold til at vurdere hvilke tilbud og arrangementer, der var relevante, at Shaqo Junior tilbød dem. Målet med involvering af de unge har været at opkvalificere indsatsen og projektet gennem tilegnelse af viden om de unges behov og ønsker, at give de unge redskaber til at få indflydelse på rammerne for deres liv, at skabe ejerskab og ansvar gennem indflydelse, samt at de unge tilegner sig ny viden og deltager aktivt i en demokratisk proces gennem udstrakt medbestemmelse i alle faser af projektet

Som en central del i vores empowerment tilgang blev der etableret et ungeforum. Det var en fleksibel struktur, hvor alle var velkomne. Der var arrangeret møder 4-6 gange om året. På møderne blev konkrete emner taget op til debat. Der var fokus på input fra de unge, der gjorde brug af Shaqo Junior om hvad, der virkede og hvad, der ikke virkede. Samtidig var det også målet at stille ind på, hvad der kunne gøres bedre og hvilke aktiviteter, der skulle sættes i værk. Netop det, at der blev lyttet til de unge, og at deres input blev omsat til handling, havde stor betydning for dem. Et resultat fra Ungeforum har været arrangementet DiaLog-ik'. Arrangementet er diskuteret på to møder i Ungeforum, og en gruppe på 3 unge har været med i en planlægningsgruppe af selve arrangementet.

Empowerment har været fokus for et praksisforskningsprojekt, som Shaqo Junior har gennemført gennem praksisforskningsnetværket på den Sociale Højskole. Den endelige rapport fra praksisforskningen forventes færdig medio marts 2011.

6.2 Holistisk, kulturel og modersmålsbaseret vejledning

Unge med anden etnisk baggrund er i en særlig situation, hvor de skal gabe over flere kulturer og finde deres identitet. Netop derfor har det været vigtigt, at dette blev afspejlet i vejledningen. De unge blev hos Shaqo Junior mødt af en vejledning, der afspejler et indgående kendskab til den enkeltes kulturelle og familiemæssige baggrund, og som også turde udfordre og stille skarpt på de barrierer, de unge står overfor. Fokus var rettet mod at opnå gensidig respekt og tillid samt at have empati for den enkeltes livssituation.

Samtidig var det også en vigtig opgave at opnå et godt samarbejde med de unges forældre. Mange forældre kommer fra lande med en helt anden uddannelses- og skoletradition. For dem som ikke har gået i skole eller taget uddannelse i Danmark kan det være meget svært at overskue og navigere i uddannelsessystemet, og forældrene har meget ofte svært ved at vejlede og støtte den unge. Samtidig er der nogle stereotyper om uddannelser, hvor faglige uddannelser for mange har en lav status. Shaqo Junior har set vigtigheden i at informere og rådgive forældrene i forhold til uddannelse og arbejdsmarked og herigennem give forældrene bedre kompetencer til at støtte den unge. Shaqo Junior blev således bindeleddet mellem den unge, forældrene, UU og uddannelsesinstitutionen,

For at fastholde de unge i uddannelse har der været tæt opfølgning. Erfaringen viser, at en tæt, personlig og tillidsfuld relation mellem konsulenten og den unge er altafgørende, så den unge hele tiden ved, at hvis der opstår problemer, så kan de unge have tillid til konsulenten og være motiveret for at opsøge hjælp i tide. Gennem hele projektet har der været lagt vægt på, at den unge tilbydes muligheder for at deltage i sociale aktiviteter, der kan styrke den unges sociale kompetencer. Samtidig har den unge fået støtte til at søge fritids- og studiejob. Der har været lagt stor vægt på, at målgruppen skulle kunne identificere sig med de ansatte i projektet, og at de unge og deres forældre skulle føle et ejerskab til den plan, der aftales, da det i sig selv er motiverende.

Som beskrevet i afsnit 3.3 har Shaqo Junior arbejdet holistisk og har defineret nogle kerneopgaver og nogle støttende aktiviteter. Gennem målrettede samtaler er der blevet sat fokus på uddannelse, motivation, jobsøgning, sociale kompetencer eller personlige forhold alt efter behov. Målet har været at støtte den unge i at afkode vejen til uddannelse og job. Alt efter behov er forældre, UU eller andre vejledere og øvrige professionelle inddraget i processen. Shaqo Junior har udarbejdet nedenstående illustration af den proces de unge har mødt i projektet.

Fundamentet har været at opbygge en tillidsfuld relation mellem konsulenten og den unge. Herudfra arbejdes med en afdækning af den unges potentialer og barrierer og en erkendelse heraf. Har den unge været motiveret til uddannelse og været i UUs målgruppe, er UU inddraget i forhold til uddannelsesvejledningen.

Shaqa Juniors proces med den unge

6.3 Ung til Ung

Vi har lagt stor vægt på, at projektet skulle give mening og skabe forandring for de unge. Shaqa Junior har arbejdet med et ung til ung koncept, som på visse punkter adskiller sig fra den traditionelle brug af ung til ung⁹.

I projektet har været ansat juniorkonsulenter, som har kunnet tilbyde ung til ung rådgivning. Især i starten af projektet var juniorkonsulenterne meget opsøgende i forhold til at få information om Shaqa Junior ud i ungdomsmiljøet. Efterfølgende har den mest effektive information om mulighederne i Shaqa Junior været gennem 'jungletrommerne' – hvor unge, der har fået kvalificeret hjælp i Shaqa Junior har anbefalet projektet til andre.

Herudover har Shaqa Junior lagt vægt på, at ung til ung også er at *skabe rammerne for, at unge kunne mødes og skabe netværk og bruge hinanden som ressource*. Ungeforum er den aktivitetstype, som har givet meget værdi i forhold til at være en ramme, hvor de unge kunne skabe netværk. Pigeaftner har givet muligheder for, at piger kunne få åbnet for følsomme pigeemner, mens drengeaftner har skabt et drengefællesskab. Interessant har engelskundervisningen haft en

⁹ Traditionelt forstås 'ung til ung' som unge, der arbejder med unge, der har samme alder som målgruppen eller en baggrund, som de unge kan identificere sig med.

vigtig sideeffekt i forhold til at skabe et netværk, hvor deltagerne har støttet hinanden i at overkomme engelsk som barriere i deres uddannelse.

6.4 Samarbejde og netværk

Shaqo Junior har haft et meget bredt samarbejde både i forhold til det direkte arbejde med de unge og for at styrke vidensdeling og erfaringsspredning. Der har været tæt samarbejde med uddannelsesinstitutioner, etniske foreninger, klubberne og ungdomsskolen i Gellerup, Videnscenter for Integration i Århus kommune, Praksisforskningsnetværket på Via University College, en lang række virksomheder, Brabrand Erhvervsforening og UU Århus – Samsø.

Mange af disse har været medlemmer af projektets følgegruppe, som er mødtes 5 gange i løbet af projektet.

7 Organisation, administration og dokumentation

7.1 Personalesammensætning

Fra projektets begyndelse blev der lagt vægt på, at personalegruppen skulle bestå af flere etniciteter. Personalegruppen bestod af en palæstinensisk projektleder, en dansk chefkonsulent, én somalisk konsulent, og tre - fire juniorkonsulenter med forskellige baggrunde. Herudover har der også været tilknyttet to praktikanter fra Den Sociale Højskole i Århus, én med dansk og én med tyrkisk baggrund, en praktikant fra pædagogisk antropologi og én fra handelshøjskolen. Alle medarbejderne har foruden deres etniske oprindelse haft forskellige uddannelsesmæssige baggrunde.

Både af de interne workshops og fra interview med alle medarbejdere fremstår det klart, at det multietniske team ses som en styrke og en afgørende faktor for at løse den opgave, projektet havde sat sig for. At de fleste medarbejdere havde egne erfaringer, der ligner målgruppens, gør en stor forskel i mulighederne for at kunne møde de unge og deres familier i øjenhøjde. Samtidig var alle i teamet en del af det etniske miljø og kendte og respekterede i området. Den store fordel har derfor været en direkte og ligeværdig tilgang til de forskellige etniske grupper, som projektet har arbejdet med. Abdirashid Sheikh Mohamud fra Somali Community fremhæver blandt andet, at mange af deres medlemmer har haft stor tillid til Shaqo Juniors somaliske medarbejdere, og derfor var det ofte dem frem for UU eller andre instanser, som de kontaktede, hvis de havde brug for råd og vejledning.

Teamet har bestået af konsulenter med meget forskellig uddannelsesbaggrund og erfaring. Kun projektlederen og chefkonsulenten havde længere erhvervs erfaring, og de har derfor støttet juniorkonsulenterne meget i forhold til deres opgaver. Det har selvfølgelig været en fordel, at medarbejderne havde en kulturel forståelse for de unge, og at de kunne tilbyde dem vejledning på deres modersmål. Juniorkonsulenterne har til tider manglet de rette kompetencer til at kunne vejlede de unge optimalt. Det er vigtigt at have fokus på dette og tilbyde sparring og støtte til juniorkonsulenterne undervejs, så de løbende bliver opkvalificeret. Dette har været en udfordring at gøre i tilfredsstillende grad med de begrænsede ressourcer, projektet har haft til rådighed. De fleste af Shaqo Juniors samarbejdspartnere har set det som en styrke, at teamet har været multietnisk. Som UU vejleder Vibeke Genefke beskrev det, havde Shaqo Juniors medarbejdere, gennem deres baggrund og kultur nemmere ved at formidle nogle ting videre. Samtidig mente hun, at dette også har været medvirkende til, at UU og Shaqo Junior i samarbejde har kunnet give den unge og dennes familie den bedst mulige vejledning.

UU vejleder Arne Sørensen udtrykker også, at de til tider har haft brug for kompetencer fra et multietnisk team, da det i enkelte sager har været svært at nå ud til forældrene til en ung. Her har Shaqo Juniors medarbejdere kunnet yde kulturel og modersmålsbaseret vejledning til forældrene, hvilket har kunnet rykke deres holdning og ikke mindst forståelse for, hvorfor UUs valg omkring deres barns fremtid er truffet.

I forhold til teamsammensætningen lægges der både internt i personalegruppen, fra etniske foreninger og samarbejdspartnere vægt på, at det multietniske team også skal inkludere dansk repræsentation. Dette både for at være brobygger til den danske kultur og for at have den mangfoldighed, som samfundet også afspejler. I visse sammenhænge kunne det have været optimalt med 2 danskere i teamet, fordi også de skriftlige opgaver ligesom arbejdet med lærepladser og praktikpladser, registrering og statistik var meget hængt op på den ene dansker, der var. I eventuelle fremtidige projekter kan det anbefales, at andelen af danskere i teamet bliver forstærket.

Vores erfaringer både i forhold til samarbejdet med Produktionsskolerne, Teknisk Skole samt vores egen vejledning viser, at nogle af de unge af anden etnisk baggrund af forskellige grunde foretrækker en etnisk dansk konsulent.

Men generelt er Shaqo Junior tilfreds med de prioriteringer, der har været gjort i forhold til teamsammensætning ud fra de givne rammer.

Strukturen har været meget flad med god atmosfære og uformel omgangstone. Der har været vægt på, at der skulle være plads og respekt for forskellighed. Arbejdsmiljøet har helt sikkert smittet af på arbejdet med de unge, som generelt har bemærket, at det var rart at komme i Shaqo Junior, og at de altid blev mødt med en god og positiv stemning.

Shaqo Junior var godkendt som praktiksted af Den Sociale Højskole i Århus, og herfra var to praktikanter tilknyttet projektet. Praktikanterne gav sammen med praksisforskningsnetværket en forbindelse til omverdenen og satte fokus på at være aktiv og reflekterende ift. de metoder, der blev anvendt i projektet.

7.2 Registrering og dokumentation af deltagere

Registreringen af deltagere og generering af statistiske oplysninger er foretaget i excel. Registrering af oplysninger er løbende blevet revideret på baggrund af de erfaringer, der er indhøstet undervejs. Beskrivelse af registrering af oplysninger til brug for statistik er vedlagt som bilag 3 Guide til sikring af ensartet registrering til brug for statistiske oplysninger.

Der har været lagt stor vægt på, at tallene er troværdige, åbne og gennemskuelige. Ved hver rapportering til LBR har der været en grundig statistik, ligesom oplysningerne også har indgået i alle nyhedsmails og været brugt flittigt i oplæg

Udover de statistiske registreringer af deltagerne har hver deltager haft en opfølgningsplan, hvor stamoplysninger og fremdrift i den unges proces er blevet beskrevet.

I udviklingen af statistik og opfølgningsplan har der været lagt vægt på, at der ikke skulle være nogen form for dobbeltregistrering. Dette er også lykkedes.

8 Konklusion og anbefalinger

Shaqo Junior har været en succes. Alene det, at 382 unge frivilligt og for langt hovedparten selv har opsøgt projektet, er en væsentlig indikator på, at projektet har ramt rigtigt. Unge er kritiske og bruger kun tid på det, der giver mening for dem – og Shaqo Junior har givet mening.

I forhold til de opsatte mål og succeskriterier har Shaqo Junior skudt over målet, og har gjort langt mere end planlagt og forventet i forhold til projektbeskrivelsen, bl.a.:

- Nået 62 unge mere end planlagt
- Inkluderet en lang række sociale aktiviteter og arbejdet med at styrke de unges sociale kompetencer
- Arbejdet med unges indflydelse gennem ungeforum, samarbejde med Nudansk ungdomsråd og deltagelse i grundlovsdag
- Gennemført undervisningsforløb i samarbejde med Ungdomsskolen og Langkær Gymnasium
- Gennemført praksisforskning om empowerment i samarbejde med Via University College
- Planlagt og gennemført sprogrejse i Cambridge juli 2010

8.1 11 Læringspunkter

Der kan fremhæves 11 læringspunkter, som Shaqo Junior har vist gør en forskel i arbejdet med unge med anden etnisk baggrund:

1) Kulturel og modersmålsbaseret uddannelsesvejledning

At nå unge med anden etnisk baggrund på kvalificeret vis kræver en særlig vejledning funderet i en kulturel forankring og forståelse. De unge har fremhævet, at de har følt sig forstået og mødt på deres egen banehalvdel. Ikke mindst forældre har haft udbytte af, at vejledningen har kunnet foregå på modersmålet og under alle omstændigheder har afsæt i en kulturel forståelse, men også mange unge er blevet vejledt på eget sprog. Det er dog ikke sproget, der er det afgørende. Det afgørende er tilliden og trygheden i at blive mødt af en konsulent, der grundlæggende respekterer den unges kulturelle udgangspunkt og møder dem med åbenhed og nysgerrighed og kan stille de svære spørgsmål med empati.

2) Holistisk tilgang

Det gør en forskel, når vejledningen understøttes af en holistisk tilgang, der går på tværs af traditionelle grænser. UU vejleder Arne Sørensen fremhæver, at dette har været Shaqo Juniors klare styrke i en konkret sag, der har været samarbejde om. Hverken UU eller sagsbehandler har samme muligheder for at nå på tværs og komme omkring alle aspekter i komplekse sager – og den unge risikerer derfor ikke at få den rette hjælp i tide og dermed ikke at kunne gennemføre sin uddannelse.

Særligt for svage unge er det vigtigt, at de kun skal henvende sig ét sted for at få hjælp til alle problemstillinger. Shaqo Junior har ikke kunnet hjælpe med alt, men har kunnet være den unge og familiens hjælper i forhold til at overskue og koordinere kontakten til de forskellige relevante aktører omkring den unge og familien.

En holistisk tilgang er nødvendig for at opnå langsigtet forandring.

3) Empowerment og tillidsfulde relationer er fundamentet

Shaqo Junior har vist, at empowerment virker som en grundlæggende tilgang i forhold til arbejdet med unge. De unge får kompetencen til at handle selv og tage styring på eget liv.

Det er altafgørende for succesfuld empowerment, at det bygger på tillidsfulde relationer mellem den unge, konsulenten og projektet. Derfor har Shaqo Junior også været på forkant, hvis det for at opnå målet har været gavnligt at skifte konsulent eller have to konsulenter tilknyttet i en periode.

Tillid er ikke noget man får, men noget man fortjener.

Empowerment er ikke noget, der kommer af sig selv, men er en bevidst arbejds måde og grundlæggende værdi, der skal gennemsyre både arbejdet med de unge og samarbejdet i teamet.

4) Tilgængelighed, fleksibilitet og frivillighed

Det gør en forskel, når de unge selv tilvælger vejledningen, og det stiller også store krav til den kvalitet, de unge møder. De unge kommer kun tilbage, hvis der er noget at komme efter.

Shaqo Junior har været et åbent sted, hvor de unge har kunnet komme og få hjælp hver dag mellem kl. 8 og 17. Der har altid været nogen, der har kunnet hjælpe med jobsøgning eller tage en snak. De unge har også kunnet kontakte konsulenterne telefonisk. Erfaringen viser, at tilgængeligheden også uden for åbningstiden ikke bliver misbrugt.

Facebook har været et andet medie, som har styrket kontakten, og som har gjort det nemt at kommunikere med de unge om arrangementer.

Erfaringen er også, at selvom kontakten til den unge mistes i en periode, så kommer den unge tilbage, når behovet opstår.

5) Fritidsjob og arbejdsmarked

Fritidsjob har betydning for de unge. Det giver status, og det giver vigtige erfaringer på arbejdsmarkedet. Vigtigst af alt, fastholder det de unge i uddannelse.

Det kræver en stor forståelse for arbejdsmarkedet at lære at søge job og få det. Shaqo Juniors positive erfaring er, at de unge KAN få job, og at tørklæde IKKE er en barriere for fritidsjob, det kræver blot, at pigerne lærer hvordan og hvor, de skal søge job. De unge og deres forældre har brug for vejledning og støtte til at afkode de skrevne og uskrevne regler for at finde fodfæste på arbejdsmarkedet.

6) Elev- og lærepladser

Erfaringen er, at det er svært at finde elev- og lærepladser – og at det kan være ekstra svært for unge med anden etnisk baggrund. I langt de fleste brancher har de unge brug for én, der kan anbefale dem for at komme i betragtning.

Det kan lade sig gøre at finde elevpladser, men det er en tidskrævende opsøgende indsats, der gør forskellen. Samtidig er det vigtigt, at vejledningen til uddannelse sker med fokus på efterfølgende jobmuligheder, f.eks. er en del unge vejledt til en kontoruddannelse, som de ikke har muligheder for at finde elevplads indenfor pga. det danske sprog. Her vil en opsøgende indsats over for virksomhederne ikke kunne løse situationen, da den i sin enkelthed bunder i en urealistisk vejledning.

7) Sociale kompetencer

Det er Shaqo Juniors klare erfaring, at svage sociale kompetencer er en langt større barriere end almindeligt anerkendt. Det er projektets erfaring, at problemer på uddannelser i forhold til gruppearbejde, small talk, fester, pauser er de samme for alle med anden etnisk baggrund på tværs af generationer, uddannelser, og om den unge er første eller anden generation.

Problemerne i forhold til de uformelle sociale relationer er generelt mere tydelige for piger end drenge. I forhold til det faglige fællesskab i gruppearbejde gælder det samme for piger og drenge, at de skal bevise deres faglighed for at blive accepteret.

Generelt fylder det meget for de unge, at danske unge har en aktiv fest- og drukkultur, som især muslimske unge ikke kan eller ønsker at være en del af. Det er denne ungdomskultur, der

fylder i pauser og small talk, og gør det meget svært at blive en del af fællesskabet, hvis man ikke er med. Og når man ikke er med i det sociale fællesskab, er det meget svært at blive en del af det faglige fællesskab.

De unge har brug for støtte til at afkode og forstå de sociale processer i relationerne og for at finde positive veje, hvor de kan bidrage og blive accepteret på egne præmisser.

8) Multietnisk team altafgørende

Det har været fuldstændig altafgørende, at teamet har været bredt etnisk sammensat, og at projektlederen havde en anden etnisk baggrund end dansk. Både unge, forældre og særligt etniske foreninger peger på dette som en vigtig faktor for at have tillid til projektet. Erfaringen viser også, at det er vigtigt, at de etniske medarbejdere er respekterede i miljøet – det er ikke hvem som helst, der kan skabe denne tillid.

Men summa summarum er, at projektet ganske enkelt ikke kunne have lykkedes uden et multietnisk team.

9) Bredt netværk og samarbejde

Samarbejde og netværk er væsentlige faktorer i forhold til arbejdet med den enkelte unge. Shaqo Junior har samarbejdet meget bredt med uddannelsesinstitutioner, UU, kommunale tilbud, familie, virksomheder o.a. for at tage hånd om alle aspekter med relevans for den unges succes i uddannelse. Der er generelt meget positiv feedback på samarbejdet.

At få samarbejdet til at fungere mellem projektet og UU har krævet meget af begge parter – og man kan diskutere, om indsatsen her har stået mål med udbyttet. Samarbejdet kræver en klar rollefordeling og en gensidig anerkendelse af kompetencer. Selvom møder angående en samarbejdsaftale blev indledt ved begyndelsen af projektet, og UU naturligt nok fra begyndelsen var den styrende i forhold til samarbejdsaftalens indhold og form, har der reelt kun været ca. 10 måneder, hvor samarbejdet har fundet en form, der fungerede for begge parter - dette er ganske enkelt for kort tid til at drage indholdsmæssige konklusioner. Samtidig har netværk været en afgørende faktor til at kvalificere projektet – bl.a. gennem praksisforskning – og til vidensdeling og erfaringsspredning.

10) Engelsk – en overset barriere

Det blev hurtigt klart i Shaqo Junior, at engelsk er en væsentlig barriere i forhold til uddannelse for mange unge med anden etnisk baggrund særligt unge med arabisk baggrund. Selv for mange unge, der har gået på gymnasiet er deres engelsk så svagt, at de ikke er kompetente til at tage en videregående uddannelse.

På flere uddannelser på Teknisk Skole er engelsk også en nødvendighed, og stadig flere virksomheder har engelsk som arbejdssprog.

Shaqo Junior har med succes tilbudt undervisning i engelsk, og en gruppe var af sted på sprogskole i Cambridge i sommeren 2010. Dette er initiativer, der giver mening at fortsætte. Engelsk er en barriere, som der bør sættes mere fokus på i fremtiden.

11) Forældre og foreningers adgang til viden om uddannelse og arbejdsmarked

Det har været efterspurgt gennem hele projektperioden og i evalueringen, at Shaqo Junior var mere opsøgende og tog ud til etniske foreninger og informerede om uddannelser og det danske arbejdsmarked. Shaqo Junior har afholdt sig fra dette, dels fordi det allerede eksisterer et tilbud igennem Vejledningscentret og UU, og dels fordi ressourcerne er prioriteret mere direkte til de unge.

Men der er et behov som i dag ikke opfyldes. Foreningerne ønsker ligesom de unge at blive mødt af en åben, respektfuld og ligeværdig dialog, der foregår på foreningens egne præmisser.

8.2 Vurdering af succeskriterier

I ansøgningen blev opstillet en række succeskriterier, som Shaqo Junior skal leve op til. Herunder er en beskrivelse og vurdering af opfyldelsen af de enkelte succeskriterier.

Succeskriterium 1 – hurtig etablering

Vi lægger vægt på høj kvalitet og effektivitet på alle punkter. Derfor er det vigtigt for os, at vi hurtigt kan få fastsat de nødvendige og rigtige administrative rutiner og skemaer – selvfølgelig med det mål at justere efter behov. Vi forventer, at vi vil være etableret i løbet af den første måned eventuelt før, hvis vi får tidlig svar på bevilling

Shaqo Junior var etableret i egne lokaler i City Vest 1. april 2009, fordi lejemålet først kunne overtages på det tidspunkt. Februar og marts 2009 havde Shaqo Junior midlertidige lokaler i Globus 1, ligesom vi kunne benytte os af Shaqos lokaler i City Vest. Herved blev Shaqo Junior hurtigt etableret i lokalområdet, og fik i Globus 1 et netværk til andre projekter og aktiviteter, som projektet har draget nytte af.

Administrative rutiner blev hurtigt etableret i form af: opfølgingsplan, informationsbrev til forældre, statistik og ugentlig indrapportering, standarder for mødeindkaldelse, nyhedsmail o.lign.

Succeskriterium 2 - markedsføring, netværk og visitering

Vi sætter i løbet af den første måned massivt ind med markedsføring af projektet, ligesom vi går i gang med at visitere. Vi forventer, at vi også i det første halve år visiterer 80 deltagere svarende til 4 i gn om ugen i 40 uger

Juniorkonsulenterne har markedsført projektet intensivt de første måneder, ligesom projektleder Ghassan Hassoun og øvrige etniske medarbejdere har markedsført i de etniske foreninger og øvrige netværk. Herefter er tilmeldingen af nye deltagere kommet af sig selv. De unge, der har fået hjælp, har anbefalet Shaqo Junior til deres venner og familie - hvilket er den bedste reklame. Shaqo Junior er nået langt over måltallet for antal deltagere.

Succeskriterium 3 - projektets gennemførelse og samarbejde med erhvervslivet og de faglige organisationer

Vi forventer, at vi gennem hele projektførelsen visiterer 4 deltagere i gn om ugen - i alt 320 deltagere, hvor vi også inddrager forældrene. Vi ønsker at medvirke til et intensivt samarbejde med arbejdsmarkedets parter med det formål, at erhvervslivet tilbyder flere uddannelsespladser til målgruppen.

Der har været en tæt dialog og samarbejde med en lang række virksomheder, både i forhold til fritidsjob og elevpladser. I forbindelse med arrangementet DiaLog-ik' deltog flere fagforeninger, heraf én som deltager i paneldialogen.

Succeskriterium 4 - Flere fastholdt i uddannelse og job - forebyggelse af kriminalitet

Vi forventer, at 75 % af de 320 deltagere bliver vejledt til en realistisk uddannelse, bliver fastholdt i uddannelse, praktik eller læreplads og job efterfølgende. Vi støtter også til studiejob under uddannelsen. De sidste 25 % arbejder vi fortsat med og motiverer til uddannelse og job med selvforsørgelse i mellemtiden.

79 % af 382 deltagere er i uddannelse eller job.

Succeskriterium 5 - synergi, innovation og forandring

Vi synes ikke, vi gør det godt nok i Danmark, når flere fra målgruppen bliver kriminelle, og frafaldet på trods af mange initiativer stiger. Vi vil gerne medvirke til at udvikle metoder, som fungerer og gør en forskel, til erfaringsspredning, debat, innovation og forandring.

Vi mener at have påvist, at vi har fundet metoder, der virker. Vi har været aktive i flere netværk med fokus på erfaringsspredning og har holdt utallige oplæg for uddannelsesinstitutioner, Videnscenter for Integration og gymnasieklasser.

8.3 Fremtiden

Shaqo Junior har vist, der er måder og metoder i arbejdet med unge med anden etnisk baggrund, der kan gøres bedre. Shaqo Junior og Akantus vil derfor fortsætte med at søge muligheder for fortsættelse af indsatser i tråd med Shaqo Junior. Fundamentet for den videre søgen er projektet, som blev udviklet og søgt ved SATSpuljen i Undervisningsministeriet i august 2010. Desværre fik Shaqo Junior ikke en bevilling i denne omgang, men vi fortsætter.

Vi vil fortsat inkludere erfaringerne draget i Shaqo Junior i det nuværende Shaqo 2011-2014, som er for voksne fra 18 år med anden etnisk baggrund. Ydermere inkluderes erfaringerne i fremtidige projekter, hvor det er relevant.

Vi vil gerne slutte med et citat fra Sussie Jensen, to-sprogskoordinator på Aarhus Tech:

"Jeg synes absolut, at det har sin berettigelse sådan et projekt. De er givet supergodt ud de midler i forhold til det enkelte individ – og som samfund. Hvis ikke vi klarer at løfte den her opgave, så kan det jo gå helt galt. Og det er ufatteligt for mig, at man ikke forstår at putte midler i det. Jeg mener absolut, at det her er et af de vigtigste områder."

25.2.2011

Ghassan Hassoun
Projektleder

Tlf. 28 15 80 37
ghassan.hassoun@shaqojunior.dk

Louise Okon Willie
Chefkonsulent

Tlf. 28 15 93 95
louise.okon.willie@shaqojunior.dk

Bodil Aarup
Direktør Akantus

Tlf. 28 19 93 90
baa@akantus.net

9 Bilag

- Bilag 1 Vejledende hovedspørgsmål
- Bilag 2 Samarbejdsaftale mellem UU Århus - Samsø og Shaqo Junior
- Bilag 3 Guide til sikring af ensartet registrering til brug for statistiske oplysninger

CD med pressemateriale

- Interviews i P4
- Avisartikler
- Pressemeddelelser
- Nyhedsmail 1-5

Bilag 1 Vejledende hovedspørgsmål

For at guide evalueringen har vi opstillet nogle konkrete spørgsmål, vi er nysgerrige på at få undersøgt og reflekteret i evalueringen:

Målgruppen

- Projektet udspringer af behov og målgruppe identificeret i Shaqo i 2008. Men hvordan ser den reelle målgruppe ud i Shaqo Junior, og hvordan har den ændret sig over tid?
- Hvilke unge har haft særligt udbytte af SJ?
- Er det de rigtige deltagere i forhold til projektets formål?
- Hvilke målgrupper har haft særligt fokus; hvorfor og hvordan (f.eks. somaliske unge)?
- Styrker og svagheder ved den valgte strategi omkring frivillighed, åbenhed, tilgængelighed og opsøgende kontakt til nye deltagere?

Uddannelse

- Styrker, svagheder og effektivitet i uddannelsesvejledning af de unge
- Vægtning og effektivitet i forhold til fastholdelse i uddannelse
- Lektiehjælp - hvorfor var det ikke en succes?
- Styrker og svagheder ved familieinddragelse i forhold til uddannelse
- Styrker og svagheder i samarbejdet med UU-vejledere i forhold til uddannelsesvalg og fastholdelse

Job og arbejdsmarked

- Styrker, svagheder og effektivitet i jobcoaching af de unge
- Styrker, svagheder og effektivitet i forhold til det opsøgende arbejde overfor virksomheder - både i forhold til fritidsjob og lærepladser
- DiaLog-ik' – effekt i forhold til unge og virksomheder

Netværk og sociale kompetencer

- Projektet har gennem projektperioden styrket fokus på sociale kompetencer og ung til ung netværk - vurdering af bevæggrunde og effekt af ændringen
- Hvilke sociale og personlige barrierer synes at være særlige for målgruppen, og hvordan er der arbejdet med det?

Samarbejdspartnere og netværk

Disse spørgsmål inkluderes i forhold til alle samarbejdsrelationer

- Shaqo Juniors strategi og kompetence i forhold til at skabe og bruge netværk.
- Styrker og svagheder i samarbejdet med eksterne samarbejdspartnere

Organisation og ledelse

- Hvordan understøtter projektets organisering og ledelse projektets mål og resultater
 - Hvordan understøtter projektets personalesammensætning projektets mål og resultater
- Strategisk og praktisk samarbejde med UU, som har været en central samarbejdspartner.

Shaqo Juniors metoder

- Hvor adskiller SJ sig fra andre vejledningstilbud
- 'Modersmålsbaseret vejledning' – udfoldelse af konceptet
- SJ hævder, at det er funderet på opbygning af tillidsfulde relationer, respekt, ligeværdig kommunikation og kulturforståelse – hvorledes ses det, og hvilken betydning har det for projektets gennemførelse, selvforståelse o.lign.
- Empowerment er et centralt begreb i ansøgning og formidling af Shaqo Junior. Der er et praksisforskningsprojekt, der reflekterer på begrebet – dette inddrages i evalueringen i relevant omfang.
- Målgruppens og interessenternes inddragelse, indflydelse og deltagelse – de unge har ved gentagne lejligheder understreget, at dette er noget unikt ved Shaqo Junior – derfor skal dette udfoldes og dokumenteres

Shaqo Junior
Att.: Bodil Aarup og Ghassan Hassoun

Dato 25. juni 2009

Aftale om samarbejde

Formål

Aftalen har til formål at sikre et godt og udviklende samarbejde mellem Shaqo Junior og UU Aarhus-Samsø om udvalgte unge danskere under 25 år med dansk som andet sprog.

Målgruppen er unge under 25 år, der har behov for ekstra hjælp og støtte i deres bestræbelser på at vælge, gøre sig parat til og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Aftalen skal medvirke til at sikre, at den enkelte unge ikke dobbeltvejledes, og at relevante oplysninger om den unges uddannelsesmæssige status og vejledningsforløb tilgår UU til registrering i UVvej.

UU Aarhus-Samsø har det formelle ansvar for vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv overfor alle unge mellem 12 og 25 år i Aarhus Kommune.

Aftalen indebærer, at Shaqo Junior varetager opgaven med vejledning af minimum 320 unge med dansk som andetsprog fra hele Aarhus Kommune i løbet af projektperioden, jf. projektbeskrivelsen for Shaqo Junior.

Indhold

Aftalen omfatter opgaver og generelle betingelser for samarbejdet og fokuserer på vejledningssamarbejdet om enkelte unge samt det vejledningsfaglige samarbejde mellem Shaqo Junior og UU Aarhus-Samsø.

Aftalen angiver de praktiske rammer for Shaqo Juniors inddragelse af unge i projektet, for UU Aarhus-Samsø's henvisning af unge til projektet og for samarbejdsrelationerne generelt.

For rammerne for inddragelse af unge i projektet og for UU's henvisning af unge henvises til vedhæftede bilag 1 Om opgaver og arbejdsgange.

Generelle betingelser - møder og samarbejde

Der holdes minimum to årlige møder med deltagelse af ledelse og relevante vejledere fra UU og Shaqo Junior. Formålet med møderne er både, at begge parter bidrager til synergi og idéudveksling, og at samarbejdet løbende evalueres.

Aarhus Kommune
Beskæftigelsesforvaltningen

Jobcenter Aarhus
Ungdommens Uddannelsesvejledning
Jægergården
Værkmestergade 15
8000 Aarhus C

Sagsnummer:

Sagsbehandler:
Viggo Munk

Telefon:
8940 5975

Telefon direkte:
8940 4712

Telefax:
8940 3502

E-post:

Hjemmeside:
www.uu-aarhus.dk

Parterne forpligter hinanden på at understøtte det løbende samarbejde på vejlederniveau.

Parterne forpligter hinanden på løbende at samarbejde om udvikling af vejledningen over for unge med dansk som andet sprog herunder samarbejde om forældrekontakt og kontakt til ungdomsuddannelser mv. UU Århus-Samsø indkalder til møderne.

UU gennemfører en gang årligt en opgørelse af den uddannelsesmæssige status hos de unge fra Shaqo Junior, der er i UU's målgruppe.

Kompetenceudvikling

Parterne samarbejder om fælles kompetenceudvikling inden for området for vejledning af unge med dansk som andet sprog.

Shaqo Junior tilbydes deltagelse i relevante medarbejderudviklingstiltag i UU Århus-Samsø.

Aftalens løbetid og eventuel opsigelse

Aftalen løber fra d.d. til 31. januar 2011 under forudsætning af, at Shaqo Junior løbende godkendes til at fortsætte af LBR.

Aftalen kan opsiges af begge parter med tre måneders varsel til den 1. i en måned.

Aftalen kan normalt revideres i forlængelse af den årlige evaluering.

Aftalen kan derudover revideres, hvis forudsætningerne for aftalen ændrer sig.

For Shaqo Junior
Bodil Aarup

For UU Århus-Samsø
Leder Viggo Munk

Dato:

Dato:

Underskrift

Underskrift

Bilag 1 Om opgaver og arbejdsgange

Opgaver

Shaqo Juniors opgaver:

- **Underretter UU når forløbet hos Shaqo Junior indeholder vejledningselementer i forhold til ungdomsuddannelse, så det på denne måde sikres, at der ikke sker dobbeltvejledning.**
 - Arbejdsgang når en ung opsøger Shaqo Junior for at få vejledning i forhold til ungdomsuddannelser.
 - Shaqo kontakter UU med henblik på at afklare, om den unge allerede er i et vejledningsforløb i UU eller ved andre projekter.
 - Kontakten sker til UU's sekretariat, der slår den unge op i UVvej.
 - Er den unge ikke i et aktivt vejledningsforløb tildeles den unge til Shaqo Junior i UVvej og UU orienterer egne vejledere.
 - Er den unge i et aktivt vejledningsforløb rettet mod ungdomsuddannelse andet steds, orienterer Shaqo Junior den unge om, at vejledning i forhold til ungdomsuddannelse ikke kan foregå hos Shaqo Junior, men må fortsætte der hvor den unge er i et aktivt forløb.
 - Det kan mellem UU, den unge og Shaqo Junior i konkrete tilfælde aftales, at vejledningen fortsætter hos Shaqo Junior.
 - Underretning af UU i forbindelse med unge der modtager uddannelsesrettet vejledning i projektet
 - Shaqo Junior underretter UU, når der sker ændringer i den unges status.
 - Underretningerne sker løbende dog minimum en gang i kvartalet.
 - Underretninger sker via Excelregneark, som bygger på de oplysninger, Shaqo Junior i forvejen registrerer og er så lidt administrativt krævende som muligt. Konkret form, statusbetegnelser og teknisk løsning aftales særskilt med UU.
- Modtager unge, der kan profitere af vejledningstilbuddet, henvist fra UU.

UU kan henvise unge der vurderes at kunne profitere af Shaqo Juniors særlige tilbud til projektet forudsat, at Shaqo Junior skønner, at den unge kan hjælpes inden for deres rammer.

 - Arbejdsgang
 - UU's vejleder vurderer, at en ung med dansk som andet sprog tilhører Shaqo Juniors målgruppe
 - UU orienterer Shaqo Junior om den unge og overgiver relevante oplysninger
 - UU arrangerer, hvis det skønnes nødvendigt, samarbejds møde med Shaqo Junior om

- overdragelse af den unge. Den unge deltager i mødet (er den unge under 18 underrettes dennes forældre)
 - Vurderer Shaqo Junior at den unge ikke kan profitere af projektet returnerer den unge til UU vejlederen.
 - Vurderer Shaqo Junior at den unge kan inddrages i projektet i værksættes et vejledningsforløb
 - UU noterer i UVvej at den unge er i vejledning hos Shaqo Junior.
- Overgiver unge, der ikke kan få relevante tilbud, til UU efter konkret aftale med den enkelte unge.
Shaqo Junior kan efter konkret aftale med UU overgive unge, man ikke længere kan vejlede i projektet til UU.
 - o Arbejdsgang
 - Shaqo Junior vurderer, at projektets muligheder for at vejlede den unge er udtømte, eller at projektet ikke kan tilbyde den vejledning, den unge har behov for
 - Shaqo Junior arrangerer, hvis det skønnes nødvendigt, et samarbejds møde med UU om overdragelse af den unge. Den unge deltager i mødet (er den unge under 18 underrettes dennes forældre)
 - UU overdrager den unge til dennes UU vejleder og noterer dette i UVvej.

UU Århus Samsø opgaver – jævnfør ovenstående arbejdsgangsbeskrivelser:

- Orienterer Shaqo Junior om unge, der er i aktiv vejledning i UU og i andre projekter, efter konkret henvendelse fra Shaqo Junior.
- Placerer unge, der i vejledningsforløb rettet mod uddannelse i Shaqo Junior, i UVvej med Shaqo Junior som vejleder og holder data ajour i det omfang, der modtages underretninger fra Shaqo Junior.
- Holder systemoverførte oplysninger om den unge ajour i UVvej.
- Udformer i samarbejde med Shaqo Junior de praktiske procedurer for underretning og udveksling af oplysninger om den enkelte unge.
- Tager vejledningsforpligtelsen over for enkelte unge tilbage fra Shaqo Junior efter konkret vurdering.
- Henviser unge i målgruppen fra hele Århus Kommune til Shaqo Junior, såfremt de skønnes at kunne profitere af projektets tilbud.
- Deltager i Shaqo Juniors følgegruppe.

Bilag 3 – Guide til sikring af ensartet registrering

Guide til registrering i Excel

Nr
Dato
M K
Fornavn
Efternavn
Cpr
Alder
Etnicitet
Land
Dansk
Sidst bestået Skoletrin ved start
Aktuel Klasse
Plan udarbejdet
Uddannelse Erhvervsrettet
Status på Uddannelse
Fritidsjob
Gennemført ungdomsuddannelse
Fast beskæftigelse
Læreplads
Samarbejde med forældre
På Kontanthjælp
Samarbejde med vejleder
Samarbejde med Kommune
Samarbejde med virksomhed
Lektiehjælp
Personlige forhold
Antal job gn. Shaqo Junior
Ophørt i Job
Foregår et aftalt Samarbejde
SJ har efter aftale overtaget vejledningsopgaven
Bopæl i Århus
Plettet straffeattest
Hvem har taget kontakt med Shaqo Junior
Tørklæde
Uddannelsesvejledning
Konsulent Ansvarlig
Antal ansøgninger
Ophørt i projektet
Overført fra Shaqo
Bemærkninger

Alle kolonner skal hele tiden være opdaterede, for at statistikkerne altid er korrekte. Oplysninger kombineres på mange måder til de statistikker, vi bruger til afrapportering og til at fortælle om vores resultater.

Nedenfor er beskrevet, hvad hver kolonne indeholder, og hvordan der registreres korrekt.

Nr.	genereres automatisk for at kunne se antallet af deltagere i SJ
Dato	Datoen for hvornår deltageren melder sig ind i projektet. For unge, der har været skrevet op før de blev 16 år, er det datoen, hvor de bliver aktive i SJ
Køn	M eller K
Fornavn	Skal stå alene; kaldenavne anvendes ikke
Efternavn	Inkluderer mellemnavn og efternavn; rettelser herom skal underrettes til Louise
Cpr	I forholdet til samarbejdet med UU er det nødvendigt at have deltagernes fulde Cpr. nr.; hvis en deltager ikke ønsker at opgive sit Cpr. er det vigtigt at have fødselsdatoen. Uden den indgår deltageren ikke i statistikken

Bilag 3 – Guide til sikring af ensartet registrering

Etnicitet	Registreres ud fra tilmeldingsskema enten på baggrund af land eller etnicitet, valgmuligheder:		
	Land	Etnicitet	Verdensdel
	Palæstina	Palæstinenser	
	Irak	Araber, Kurder	
	Syrien		
	Egypten		
	Libanon		
	Kuwait		
	Somalia		Afrika
	Congo		
	Marokko		
	Gambia		
	Sierra Leone		
	Etiopien		
	Ghana		
	Kenya		
	Uganda		
	Iran		Vest Asien
	Afghanistan		
	Pakistan		
	Kosovo		Europa
	Rumænien		
	Litauen		
	Tyskland		
	Polen		
	Bosnien		
	Albanien		
			Andre
Dansk	Niveau for danskundskaber – registreres på baggrund af tilmeldingsskema, valgmuligheder:		
	Dårlig		
	Rimelig		
	God		
	Flydende		

Bilag 3 – Guide til sikring af ensartet registrering

Sidst bestået Skoletrin ved start	Registreres på baggrund af tilmeldingsskema, valgmuligheder samme som nedenfor Ændres Aldrig. Giver mulighed for at vise progression											
Aktuelt klassetrin	Hvilken slags skole, deltageren går på; valgmuligheder: <table><tr><td>8. kl.</td></tr><tr><td>9. kl.</td></tr><tr><td>10. kl.</td></tr><tr><td>Gymnasium</td></tr><tr><td>HF</td></tr><tr><td>Erhvervsskole</td></tr><tr><td>HG</td></tr><tr><td>HHX</td></tr><tr><td>KVU</td></tr><tr><td>LVU</td></tr><tr><td>AVU</td></tr></table>	8. kl.	9. kl.	10. kl.	Gymnasium	HF	Erhvervsskole	HG	HHX	KVU	LVU	AVU
8. kl.												
9. kl.												
10. kl.												
Gymnasium												
HF												
Erhvervsskole												
HG												
HHX												
KVU												
LVU												
AVU												
Plan udarbejdet	jobrettet, uddannelsesrettet eller FTU; FTU - forberedelse og afklaring til uddannelse, hvis deltageren går i 9. eller 10. klasse, College Århus eller sprogskole Uddannelsesrettet, hvis deltageren går på en gymnasial eller erhvervsuddannelse, eller afventer start på et tidspunkt inden for de næste 6 måneder Jobrettet, hvis deltageren udelukkende bruger SJs hjælp til at søge deltids- eller fuldtidsjob											
Uddannelse, Erhvervsrettet	Hvilken uddannelsesretning og hvilken klasse deltageren går aktuelt på (2. HG, 3.G...), eller hvilket uddannelsesmål, der er, hvis det er uddannelsesplan, f.eks. 2.HF; mål: sygeplejerske											
Status på uddannelse	Om deltageren er startet på uddannelse eller afventer på uddannelsesstart; valgmuligheder: <table><tr><td>Afventer</td></tr><tr><td>Påbegyndt</td></tr><tr><td>Afsluttet</td></tr><tr><td>Droppet ud</td></tr></table> MEGET VIGTIGT AT DEN ALTID ER OPDATERET	Afventer	Påbegyndt	Afsluttet	Droppet ud							
Afventer												
Påbegyndt												
Afsluttet												
Droppet ud												
Fritidsjob	har deltageren et fritidsjob for tiden (X eller ingenting) MEGET VIGTIGT AT DEN ALTID ER OPDATERET											

Bilag 3 – Guide til sikring af ensartet registrering

Gennemført ungdomsuddannelse	Hvis deltageren har gennemført en ungdomsuddannelse. Valgmuligheder: <table><tr><td>TS</td></tr><tr><td>HG</td></tr><tr><td>SKT</td></tr><tr><td>SOSU</td></tr><tr><td>HF</td></tr><tr><td>STX</td></tr><tr><td>HHX</td></tr><tr><td>HTX</td></tr><tr><td>Andre</td></tr></table>	TS	HG	SKT	SOSU	HF	STX	HHX	HTX	Andre
TS										
HG										
SKT										
SOSU										
HF										
STX										
HHX										
HTX										
Andre										
Fast beskæftigelse	Har deltageren et deltidsjob (1-24 timer om ugen) eller et fuldtidsjob (25-37 timer om ugen) for tiden (X eller ingenting) MEGET VIGTIGT AT DEN ALTID ER OPDATERET									
Læreplads	Har deltageren en læreplads (elevplads) med uddannelsesaftale, inkl. skolepraktik (virksomhedspraktik, erhvervspraktik el.lign. praktikplads tæller ikke her)									
Samarbejde med forældre	Hvis SJ har kontakt til deltagerens forældre i mindre eller større omfang (når der er behov for det) (X eller ingenting)									
På kontanthjælp	Hvis deltageren aktuelt er på kontanthjælp (X eller ingenting)									
Samarbejde med vejleder	Hvis SJ samarbejder med deltagerens vejleder på en uddannelsesinstitution (ikke UUvejleder) (X eller ingenting)									
Samarbejde med kommune	Hvis SJ samarbejder med kommunen om deltagerens situation. Det kan være Sagsbehandler, jobkonsulent, lærer, SSP, opsøgende medarbejder, kontaktperson eller andre ansat i det kommunale system. (X eller ingenting)									
Samarbejde med virksomhed	Hvis SJ har haft et aktivt samarbejde med virksomheden (X eller ingenting)									
Lektiehjælp	Hvis deltageren går til SJ's lektiehjælp og undervisning (sprogrejse inkluderet) (X eller ingenting)									
Personlige forhold	Alt der er forhindring i forholdet til uddannelse og job - har konsulent talt med deltageren om andet end uddannelse og job, f.eks. opholdstilladelse, kørekort, problemer med forældre, boligproblemer, sygdom, ADHD, sociale problemer... (X eller ingenting)									
Antal job gennem SJ	Man bruger her den brede fortolkning, hvor der tæller hjælp, deltageren har fået i SJ til at skrive ansøgning eller CV, som på et tidspunkt er med til at skaffe den pågældende job									
Ophørt i job	Hvis deltageren har ophørt på sin forhenværende stilling mens i SJ									

Bilag 3 – Guide til sikring af ensartet registrering

Foregår et aftalt samarbejde med UU	Hvis man har kontakt til UU i forbindelse med deltagerens uddannelsesmuligheder. Der skal ligge en klar aftale om rollefordeling mellem SJ og UU (X eller ingenting)											
SJ har efter aftale overtaget vejledning	SJ har efter KLAR aftale med UU overtaget uddannelsesvejledning i forholdet til deltageren (X eller ingenting)											
Bopæl i Århus	Hvilken bydel i Århus man bor i; vigtigt at give besked om flytning; valgmuligheder: <table><tr><td>Gellerup / Toveshøj</td></tr><tr><td>Bispehaven</td></tr><tr><td>Århus N</td></tr><tr><td>Tilst / Skjoldhøj</td></tr><tr><td>Lystrup</td></tr><tr><td>Viby</td></tr><tr><td>Herredsvang</td></tr><tr><td>Brabrand / Åbyhøj</td></tr><tr><td>Trige</td></tr><tr><td>Århus C</td></tr><tr><td>Andet</td></tr></table>	Gellerup / Toveshøj	Bispehaven	Århus N	Tilst / Skjoldhøj	Lystrup	Viby	Herredsvang	Brabrand / Åbyhøj	Trige	Århus C	Andet
Gellerup / Toveshøj												
Bispehaven												
Århus N												
Tilst / Skjoldhøj												
Lystrup												
Viby												
Herredsvang												
Brabrand / Åbyhøj												
Trige												
Århus C												
Andet												
Plettet straffeattest	Hvis deltageren har en dom, som fremgår af straffeattest hos politiet (X eller ingenting)											
Hvem har taget kontakt til SJ	Hvordan deltageren har taget kontakt til SJ. Registreres på baggrund af tilmeldingsskema, valgmuligheder: <table><tr><td>Den unge</td></tr><tr><td>Forældre</td></tr><tr><td>Kommunen</td></tr><tr><td>Shaqo</td></tr><tr><td>Andet</td></tr></table>	Den unge	Forældre	Kommunen	Shaqo	Andet						
Den unge												
Forældre												
Kommunen												
Shaqo												
Andet												
Tørklæde	Hvis deltageren bærer tørklæde (X eller ingenting)											
Uddannelsesvejledning	Den brede forståelse, dvs. hvis konsulenten har været i dialog med deltageren om uddannelsesønsker og -muligheder mm. Eller taler med deltageren om fastholdelse i nuværende uddannelse (X eller ingenting)											
Konsulent ansvarlig	Hvem er deltagerens faste kontakt (tovholder) i SJ											
Antal ansøgninger	Hvor mange jobansøgninger har deltageren sendt gennem SJ											
Ophørt i projekt	Hvis deltageren ikke længere ønsker at benytte sig af SJ's tilbud og hvis der ikke længere er kontakt til deltageren; valgmuligheder: <table><tr><td>Ukontaktbar - for at en deltager skal kunne meldes ukontaktbar skal følgende muligheder være afprøvet: kontakt via telefon (besked på svarer + sms), mail eller igennem netværk. Er det ikke lykkedes at få kontakt gennem 3 mdr. betragtes deltageren som ukontaktbar og sendes brev.</td></tr></table>	Ukontaktbar - for at en deltager skal kunne meldes ukontaktbar skal følgende muligheder være afprøvet: kontakt via telefon (besked på svarer + sms), mail eller igennem netværk. Er det ikke lykkedes at få kontakt gennem 3 mdr. betragtes deltageren som ukontaktbar og sendes brev.										
Ukontaktbar - for at en deltager skal kunne meldes ukontaktbar skal følgende muligheder være afprøvet: kontakt via telefon (besked på svarer + sms), mail eller igennem netværk. Er det ikke lykkedes at få kontakt gennem 3 mdr. betragtes deltageren som ukontaktbar og sendes brev.												

Bilag 3 – Guide til sikring af ensartet registrering

	Selvkørende	
	Til Shaqo (over 25)	
	Ikke interesseret	
Overført fra Shaqo	Hvis deltageren ved projektstart er overført til SJ fra Shaqo	
Bemærkninger	Det der er vigtigt at fremhæve, men ikke kan udtrykkes i de eksisterende kategorier	